PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții
Raportul Președintelui Comisiei
Deputat Laura GHERASIM

CUM A FOST ANULAT VOTUL A 9,4 MILIOANE DE CETĂȚENI

NOIEMBRIE 2026

SINTEZA RAPORTULUI PARLAMENTAR PRIVIND ANULAREA ALEGERILOR PREZIDENȚIALE DIN 2024

Am întocmit prezentul raport în calitate de deputat și de președinte al Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din Camera Deputaților, în exercitarea mandatului și a atribuțiilor funcției. Mandatul parlamentar și funcția de președinte al Comisiei se reunesc în aceeași răspundere față de cetățeni, care mă obligă să asigur organizarea și buna desfășurare a activității Comisiei, să îndeplinesc mandatul de reprezentare încredințat prin vot și să respect jurământul depus.

Privesc această responsabilitate cu respect și cu conștiința datoriei pe care o am față de fiecare cetățean care se adresează Comisiei. Mai presus de orice funcție și dincolo de orice împrejurare politică, obligația mea este să mă asigur, în limitele atribuțiilor pe care le exercit, că drepturile și libertățile fundamentale ale petenților sunt respectate cu sfințenie, potrivit Constituției României și legilor țării.

Comisia pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții a Camerei Deputaților a fost sesizată cu sute de petiții ale cetățenilor români, care au cerut Parlamentului verificarea și analizarea actelor prin care a fost anulat procesul electoral prezidențial din anul 2024, precum și constituirea unei comisii parlamentare de anchetă care să cerceteze împrejurările anulării alegerilor.

Din momentul înregistrării petițiilor cetățenilor români, cercetarea parlamentară a încetat să fie o opțiune instituțională și a devenit o obligație constituțională, întemeiată pe articolul 51 alineatul (4) din Constituție, care impune autorităților publice îndatorirea de a răspunde la petiții.

Parlamentul nu poate corecta prin lege un mecanism ale cărui deficiențe nu au fost mai întâi stabilite cu rigoare. **Clarificarea împrejurărilor, a modului în care autoritățile și-au exercitat competențele și analiza cadrului legislativ sunt condiții prealabile ale exercitării responsabile a funcției de legiferare.**

Cercetarea privește în egală măsură viitorul proceselor electorale din România. Parlamentul are obligația de a verifica dacă normele în vigoare oferă garanții suficiente pentru exercitarea dreptului de vot, pentru respectarea competențelor fiecărei autorități implicate și pentru soluționarea situațiilor care pot afecta desfășurarea alegerilor. Acolo unde analiza arată existența unor lacune,

neclarități sau vulnerabilități, revine Parlamentului sarcina de a interveni prin lege, astfel încât problemele constatate să nu se repete la scrutinurile viitoare.

Anularea alegerilor prezidențiale din decembrie 2024 a provocat în România numeroase proteste și manifestații publice și continuă să aibă un ecou puternic în afara țării, unde decizia a generat și generează în continuare reacții și critici.

În lunile care au urmat anulării alegerilor prezidențiale, hotărârea Curții Constituționale și rolul autorităților implicate au continuat să genereze dezbateri în spațiul public. Împrejurările care au condus la anularea procesului electoral nu fuseseră pe deplin clarificate de instituțiile statului, iar unele dintre actele și deciziile adoptate în această perioadă continuau să fie contestate sau insuficient explicate.

În acest context, în perioada 26–30 ianuarie 2026, în calitate de deputat și de Președinte al Comisiei pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții din Camera Deputaților, am organizat în Palatul Parlamentului, împreună cu președintele Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții din Senat, cinci zile de audieri publice parlamentare comune, cu titlul „Democrația la judecată”. Cele cinci zile de audieri publice desfășurate în Parlamentul României au fost înregistrate și stenografiate.

Cetățeni, candidați, organizații și reprezentanți ai societății civile au adresat Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din Camera Deputaților solicitări de clarificare a împrejurărilor anulării procesului electoral și de constituire a unei comisii de anchetă parlamentară. Comisia a avizat transmiterea unor adrese instituționale către Autoritatea Electorală Permanentă, Curtea Constituțională și Administrația Prezidențială, pentru obținerea explicațiilor necesare soluționării petițiilor.

La Camera Deputaților, la 3 februarie 2026, Biroul Comisiei a hotărât să supună plenului Comisiei constituirea unei subcomisii, având ca obiect analiza contextului factual al anulării alegerilor prezidențiale din decembrie 2024. Propunerea a fost înscrisă la punctul 2 al ordinii de zi a ședinței din 4 februarie 2026. Supusă votului, propunerea de constituire a subcomisiei a fost respinsă cu 3 voturi pentru, 11 voturi împotrivă și 2 abțineri.

La Senat, membrii Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții au votat constituirea comisiei de anchetă, însă demersul a rămas blocat în procedură la nivelul Biroului permanent al Senatului până la data redactării prezentului raport.

În comisiile parlamentare, locurile se repartizează proporțional cu ponderea grupurilor parlamentare, iar grupurile Partidului Social Democrat, Partidului Național Liberal, Uniunii Salvați România, Uniunii Democrate Maghiare din România și grupul parlamentar al minorităților naționale dețin împreună majoritatea locurilor. **Când o propunere este supusă votului, decizia aparține acestei majorități, iar mandatul parlamentar nu este imperativ.**

Fiecare deputat votează liber, dreptul fiind garantat de articolul 69 din Constituție, potrivit căruia orice mandat imperativ este nul. Libertatea votului nu înlătură însă obligația celor 11 deputați care au votat împotrivă de a răspunde argumentelor juridice prezentate. Propunerea de constituire a subcomisiei de anchetă a fost respinsă fără ca aceste argumente să primească vreun răspuns pe fond.

În absența unui răspuns pe fond, dezbaterea parlamentară și votul majorității s-au redus astfel la formula simplă și definitivă: „eu votez, nu argumentez”.

Instituțiile sesizate nu au clarificat, în răspunsurile transmise, împrejurările în care a fost anulat întregul proces electoral prezidențial, **iar cetățenii care s-au adresat Camerei Deputaților nu au primit clarificările solicitate.** Am început această cercetare parlamentară pentru a lămuri, prin examinarea documentelor și a legii, împrejurările în care a fost luată decizia anulării și pentru a răspunde astfel petițiilor adresate de cetățeni.

În paralel cu petițiile privind anularea alegerilor prezidențiale, Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din Camera Deputaților a primit sesizări **privind cenzurarea opiniilor politice în mediul digital, atât în timpul campaniei electorale, cât și după încheierea ei. Cercetarea anulării alegerilor s-a intersectat astfel cu cercetarea unor posibile abuzuri asupra libertății de exprimare, fiind necesară examinarea legăturii dintre intervențiile asupra conținutului politic și desfășurarea scrutinului, în cadrul competenței transversale a Comisiei.**

În exercitarea competenței transversale a Comisiei, pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții care permite cercetarea abuzurilor din mai multe domenii, a devenit necesară examinarea legăturii dintre restrângerea libertății de exprimare reclamată de petenți și desfășurarea procesului electoral a cărui anulare era deja în curs de cercetare parlamentară.

În lipsa unor răspunsuri instituționale care să clarifice împrejurările anulării alegerilor și intervențiile asupra libertății de exprimare în mediul digital, precum și a unor mecanisme parlamentare eficiente care să impună furnizarea documentelor și a explicațiilor solicitate, m-am deplasat în Statele Unite ale Americii pentru a obține informațiile necesare cercetării. Democrațiile mature dispun de instrumente prin care comisiile parlamentare pot cere și obține obligatoriu înscrisuri și mărturii, astfel încât refuzul de cooperare să nu împiedice aflarea adevărului și exercitarea controlului parlamentar.

Pentru a înțelege complexitatea mecanismului european prin care au fost restrânse conținuturile reclamate de petenți, am inițiat un dialog instituțional și parlamentar cu Comisia Judiciară a Camerei Reprezentanților a Statelor Unite ale Americii (House Judiciary Committee), care desfășura propria investigație privind intervențiile Comisiei Europene asupra platformelor de socializare și efectele acestor intervenții asupra libertății de exprimare, inclusiv asupra unor aspecte referitoare la România, în timpul procesului electoral. La 21 ianuarie 2026, cu ocazia deplasării în Statele Unite ale Americii, am avut o întâlnire de lucru cu reprezentanții acestei comisii, în urma căreia am putut înțelege modul în care Comisia își desfășura investigația și instrumentele de care dispunea pentru obținerea informațiilor și documentelor necesare. Întâlnirea a evidențiat diferența dintre mecanismele de care dispune Parlamentul României și cele aflate la dispoziția Congresului Statelor Unite ale Americii pentru exercitarea controlului parlamentar.

Ulterior, raportul „Amenințarea cenzurii străine, Partea a II-a: campania de un deceniu a Europei de a cenzura internetul global și modul în care dăunează libertății de exprimare americane în Statele Unite”, a fost publicat la 3 februarie 2026 de Comisia judiciară a Camerei Reprezentanților a Statelor Unite ale Americii, cu 302 exhibite în cinci volume de anexe. Raportul Comisiei judiciare a Camerei Reprezentanților din Congresul Statelor Unite nu produce efecte

juridice directe în România. Documentele anexate sunt însă înscrisuri obținute de la companii prin citații parlamentare obligatorii, a căror nerespectare poate atrage răspunderea penală. Aceste înscrisuri reproduc, în forma în care a circulat, corespondența dintre Comisia Europeană, autoritățile române, platforma TikTok și verificatorii de fapte privind intervențiile asupra conținutului electoral din România.

De aceea, Parlamentul României are obligația să cerceteze aceste înscrisuri, pe care instituțiile statului român nu le-au analizat, pentru a stabili ce au solicitat și ce măsuri au luat instituțiile și organizațiile implicate, în baza căror competențe și cu ce consecințe asupra procesului electoral, independent de concluziile autorilor raportului american. Parlamentul nu poate legifera în cunoștință de cauză pentru a împiedica repetarea unor asemenea abuzuri fără să stabilească, prin cercetare parlamentară, ce s-a întâmplat și ce deficiențe ale legii au făcut posibile aceste abuzuri.

Perioada analizată începe în luna mai 2024 și cuprinde întregul proces electoral prezidențial, anularea acestuia la 6 decembrie 2024, reluarea alegerilor în anul 2025 și încheierea procesului electoral prin alegerea și învestirea Președintelui României. Cercetarea cuprinde, de asemenea, jurisprudența anterioară a Curții Constituționale relevantă pentru analiza competențelor exercitate, precum și documentele, rapoartele, răspunsurile instituționale și informațiile ulterioare, până în luna septembrie 2026.

Importanța prezentului raport rezultă atât din efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 6 decembrie 2024, cât și din obligația Parlamentului de a cerceta, în exercitarea funcțiilor constituționale de reprezentare și control, anularea pentru prima dată a întregului proces electoral pentru alegerea Președintelui României, cel mai important eveniment constituțional din istoria democratică recentă a țării. Parlamentul are totodată obligația de a răspunde petenților care au adresat solicitări Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții, comisie permanentă de lucru a Camerei Deputaților, și care așteaptă explicații privind împrejurările și temeiurile anulării alegerilor.

Patru zile au despărțit confirmarea primului tur de anularea întregului proces electoral. Această succesiune constituie unul dintre obiectele centrale ale cercetării parlamentare: ce s-a schimbat între 2 și 6 decembrie 2024, ce fapte și acte au intervenit, ce competențe au fost exercitate și în baza căror norme s-a putut ajunge, într-un interval de patru zile, de la confirmarea primului tur la anularea întregului proces electoral.

Raportul are șapte capitole și peste 400 de pagini. Raportul este amplu pentru că fiecare afirmație prin care instituțiile au justificat anularea alegerilor a fost confruntată cu documentele invocate, pentru a stabili ce a fost dovedit și ce a rămas o simplă afirmație a autorităților. Cercetarea a cuprins jurisprudența Curții Constituționale din anul 2000 până în anul 2025, notele declasificate ale serviciilor de informații, răspunsurile scrise ale instituțiilor, stenogramele celor cinci zile de audieri publice și documentele predate Congresului Statelor Unite, dintre care 60 privesc România.

CAPITOLUL I. CADRUL CERCETĂRII PARLAMENTARE

Petiţiile adresate Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, corupţiei şi pentru petiţii din Camera Deputaţilor nu sunt corespondenţă administrativă, iar Parlamentul României nu este Poşta Română pentru a îndeplini un simplu rol de transmitere a adreselor de la o instituţie la alta. Cetăţenii au sesizat Parlamentul pentru cercetarea unor abuzuri, iar obligaţia Parlamentului este să examineze faptele semnalate, să ceară explicaţii şi documente şi să ofere răspunsuri întemeiate pe verificări. Simpla redirecţionare a petiţiilor nu înseamnă îndeplinirea mandatului de reprezentare şi control parlamentar.

Cercetarea parlamentară se încheie atunci când petenţii primesc un răspuns clar şi motivat, din care să poată înţelege dacă drepturile au fost încălcate şi ce demersuri legale sunt necesare pentru apărarea drepturilor, inclusiv în faţa instanţelor judecătoreşti. Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupţiei şi pentru petiţii din Camera Deputaţilor are obligaţia să cerceteze faptele sesizate şi să ofere cetăţenilor aceste explicaţii.

Aceste petiţii reprezintă exercitarea unui drept constituţional de către titularii suveranităţii naţionale, într-o cauză care priveşte chiar actul prin care cetăţenii români şi-au exercitat suveranitatea.

Gravitatea anulării întregului proces electoral rezultă din înlăturarea efectelor voturilor deja exprimate, prin care cetățenii au decis cine poate exercita puterea în numele poporului român. Petenții au cerut să afle cine a avut dreptul să desființeze această voință, în baza căror competențe și dovezi și cu respectarea căror garanții. **Statul nu poate înlătura efectele votului a peste nouă milioane de cetăţeni şi apoi refuza explicaţiile şi documentele care arată pe ce s-a întemeiat anularea alegerilor. Parlamentul avea obligaţia să cerceteze în baza căror competenţe, acte şi dovezi a fost anulat întregul proces electoral prezidenţial, dacă instituţiile implicate au respectat Constituţia şi legile în vigoare şi în ce măsură au fost încălcate drepturile electorale.**

Cercetarea parlamentară presupune, în cazul constatării unor abuzuri, identificarea autorilor şi stabilirea răspunderilor, examinarea remediilor pentru apărarea drepturilor cetăţenilor şi fundamentarea măsurilor legislative şi instituţionale necesare pentru a împiedica repetarea abuzurilor.

Necesitatea prezentului raport rezultă dintr-o situație care a rămas fără o clarificare instituțională completă. Aproximativ 9,4 milioane de cetățeni au participat la un scrutin al cărui rezultat a fost ulterior înlăturat prin anularea întregului proces electoral. Instituțiile statului au furnizat numai o parte dintre informațiile solicitate, unele demersuri parlamentare au fost blocate, iar raportul public promis în mod repetat de Președintele României nu a fost prezentat.

Documentele analizate arată că, în ciclul electoral 2024 până în 2025, activitatea unor instituţii analizate este substanţial diferită de cea descrisă ulterior Parlamentului, nefiind prezentată complet şi transparent Parlamentului. Între demersurile consemnate în propriile documente, informaţiile comunicate Parlamentului şi faptele descoperite în pofida lipsei de transparenţă există diferenţe care trebuie lămurite. Unde legea nu a fost respectată, trebuie stabilite consecinţele şi răspunderea.

CAPITOLUL II. DREPTUL APLICABIL ALEGERII PREŞEDINTELUI ROMÂNIEI

Alegerea Preşedintelui României este decisă doar de cetăţenii României, principiu pe care Constituţia l-a aşezat la baza alegerii directe a conducătorului statului român. Nicio competenţă a cărei exercitare produce efecte asupra votului nu poate fi desprinsă de acest principiu, indiferent de autoritatea care o exercită şi de împrejurările în care intervine.

Suveranitatea are un titular unic, poporul român, şi două căi de exercitare: referendumul, prin care poporul decide direct, şi alegerile, prin care poporul îşi constituie organele reprezentative. **Alegerile nu sunt o procedură administrativă printre altele.** Sunt una dintre cele două forme prin care titularul suveranităţii o exercită efectiv. Fiecare vot exprimat într-un scrutin este o fracţiune de suveranitate în act, iar totalitatea voturilor exprimate constituie chiar exercitarea suveranităţii naţionale, în forma pe care Constituţia o consacră.

Votul este puterea cetățeanului asupra statului. Anularea votului este puterea statului asupra votului cetățeanului. **Între vot şi anularea votului nu poate exista decât legea.** În dreptul public, nu cetățeanul trebuie să dovedească faptul că autoritatea nu avea puterea să-i înlăture un drept. Autoritatea trebuie să arate cetățeanului legea care îi dă această putere, pentru că puterea statului începe şi se termină acolo unde spune legea.

Orice competenţă care permite unei autorităţi să afecteze efectele votului trebuie să fie expres prevăzută, strict interpretată şi exercitată în limitele şi în formele stabilite de Constituţie şi de lege. În materia efectelor votului nu există competenţe implicite.

Supremația Constituției este o proprietate a Constituției, nu un privilegiu al Curții Constituționale derivat din calitatea sa de interpret. Curtea garantează supremația Constituției, dar supremația Constituției nu înseamnă şi supremația Curții Constituționale.

Nici necesitatea, nici curajul şi nici convingerea că o soluţie este bună pentru ţară nu pot ţine locul competenţei prevăzute de Constituţie şi de lege. O autoritate publică nu dobândeşte puterea de a anula un proces electoral pentru că apreciază că anularea este necesară, curajoasă sau bună pentru ţară. Puterea de a anula trebuie să existe în dreptul în vigoare şi să fie exercitată în condiţiile stabilite de lege.

Competenţa Curții Constituționale de a constata că un rezultat nu poate fi confirmat nu cuprinde şi puterea de a desfiinţa rezultatul sau întregul proces electoral. Anularea întregului proces electoral presupune exercitarea unei competențe distincte, în condițiile şi în limitele stabilite de lege, deoarece puterea de a aplica o sancțiune nu poate fi dedusă numai din atribuția de a constata situația care ar justifica sancțiunea.

Desfăşurarea nelegală a unei campanii electorale poate constitui o încălcare a legii, dar nu dovedeşte, prin simpla existență, că alegătorii au votat într-un anumit fel din cauza respectivei încălcări. **Buletinul de vot dovedeşte opţiunea exprimată, nu procesul psihologic prin care alegătorul a ajuns la opţiunea respectivă.** Din vot nu se poate afla câți alegători au fost influențați de o anumită campanie, în ce măsură au fost influențați şi, mai ales, câți ar fi votat altfel în absența respectivei campanii. Statul nu poate anula voința exprimată de milioane de alegători pentru a o înlocui cu presupunerea că alegătorii ar fi vrut, de fapt, să voteze altfel.

Înlocuirea respectării legii cu aprecierea instituţiilor statului asupra a ceea ce ar fi mai bine pentru cetăţeni este absurdă şi periculoasă. Ar însemna instituirea unei „tutele" a statului asupra voinţei alegătorilor, prin care autorităţile se substituie cetăţenilor şi pretind că pot stabili ce ar fi trebuit să gândească şi cum ar fi trebuit să voteze alegătorii. Controlul legalității alegerilor s-ar transforma astfel într-un control asupra formării convingerilor politice, iar respectarea votului ar depinde de aprecierea autorităților asupra motivelor pentru care cetățenii au ales un candidat. Într-o democrație, statul sancționează încălcările legii în condițiile și prin mijloacele prevăzute de lege, fără a transforma presupunerile despre convingerile alegătorilor în temei pentru anularea votului.

Întrucât statul nu poate reglementa fiecare situație din viața cetățenilor, legea stabilește reguli generale, iar excepțiile necesare și corectarea deficiențelor constatate în aplicare se reglementează tot prin lege. Autoritățile au obligația să aplice aceste reguli și nu pot crea, prin interpretări discreționare, interdicții sau excepții în funcție de aprecierile personale ale funcționarilor publici sau ale judecătorilor Curții Constituționale.

Aici trebuie înțeles un principiu elementar de drept, potrivit căruia cetățeanului îi este permis tot ceea ce nu este interzis prin lege. În ceea ce privește autoritățile statului, regula este inversă. Instituțiile pot exercita numai competențele conferite de Constituţie şi de lege, orice acţiune în afara acestor competenţe fiind interzisă, tocmai pentru ca exercitarea autorităţii publice să nu depindă de voinţa puterii politice care, la un moment dat, poate ajunge să controleze o instituţie. Orice acţiune în afara acestor competenţe, nefiind permisă de lege, este interzisă, tocmai pentru ca exercitarea autorităţii publice să nu depindă de voinţa partidelor politice care controlează instituţiile şi nici de deciziile discreţionare ale unor persoane care, sub diverse presiuni, hotărăsc contrar prevederilor legale şi constituţionale.

O faptă gravă rămâne o faptă gravă și poate impune un răspuns ferm al statului, dar numai din partea autorității competente și prin mijloacele prevăzute de lege. Gravitatea suspiciunilor unor fapte nu extinde competențe, nu creează sancțiuni și nu schimbă natura juridică a faptelor. O conduită gravă produsă în afara votării nu devine, numai prin gravitatea sa, fraudă la votare sau la stabilirea rezultatului.

Cauza, titularii, termenul și cerința de motivare a anulării alegerilor însoțită de dovezi sunt condiții care trebuie îndeplinite împreună. Fără condiția cauzei, anularea devine o măsură de apreciere. Fără condiția titularilor, devine o măsură din oficiu. Fără termen, devine o măsură fără limită temporală. Fără cerința de probă, devine o măsură întemeiată pe presupuneri. **Fără respectarea acestor condiții, Constituția devine o simplă hârtie, iar soarta a milioane de cetățeni este lăsată la discreția a nouă judecători care decid după bunul plac, în afara limitelor stabilite de lege.**

Legea stabilește fără echivoc că, în cazul anulării alegerilor, Curtea Constituțională trebuie să dispună repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării, cu aceiași candidați care au participat la turul anulat. Articolul 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României reglementează precis măsura care trebuie aplicată și nu lasă Curții Constituționale libertatea de a înlocui repetarea turului afectat de fraudă cu anularea și reluarea întregului proces

electoral, cu redeschiderea procedurii de depunere a candidaturilor, ci repetarea turului de scrutin afectat de frauda constatată.

Prin Hotărârea nr. 31 din 2 decembrie 2024, Curtea Constituțională a confirmat rezultatul primului tur al alegerilor prezidențiale. **Hotărârea era definitivă și general obligatorie,** potrivit articolului 11 alineatul (3) din Legea nr. 47/1992. Patru zile mai târziu, prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, aceeași Curte a lipsit de efecte rezultatul pe care îl confirmase. Nu a desființat Hotărârea nr. 31/2024, nu a revizuit-o și nici nu a menționat-o. **Legea nr. 47/1992 nu prevede nicio cale prin care Curtea să revină asupra propriei hotărâri definitive, i**ar Hotărârea nr. 32/2024 nu putea fi atacată. **Hotărârea nr. 31/2024 a rămas astfel definitivă pentru alegători, pentru candidați și pentru Biroul Electoral Central, dar nu și pentru Curtea care o pronunțase.** Un act pe care autorul lui îl poate înlătura oricând, în timp ce nimeni altcineva nu îl poate ataca, nu mai este o garanție pentru cetățeni. Devine un privilegiu al celui care l-a emis: obligatoriu pentru toți, revocabil pentru unul singur. O cerere de anulare deja soluționată de Curtea Constituțională a României nu mai poate constitui temeiul procedural al unei anulări ulterioare.

Verificarea ulterioară a legalității scrutinului presupune și păstrarea materialelor electorale, pentru ca eventualele încălcări să poată fi dovedite în fața justiției. Articolul 21 din Constituție garantează accesul liber la justiție și prevede că nicio lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept. Un remediu jurisdicțional în materie electorală este efectiv numai dacă proba pe care s-ar întemeia mai există în momentul în care remediul este exercitat. Distrugerea materialelor electorale nu înlătură formal dreptul de a sesiza instanța, dar împiedică dovedirea încălcărilor reclamate atunci când materialele distruse constituiau probele necesare soluționării cauzei. Un drept care poate fi exercitat, dar nu mai poate fi dovedit, este un drept golit de conținut.

Dacă nici Constituția și nici legea nu i-au dat Curții Constituționale puterea de a anula votul pe care aceeași Curte Constituțională l-a confirmat definitiv, cine i-a dat această putere Curții Constituționale?

Singura anulare a unui proces electoral prezidențial pronunțată vreodată de Curtea Constituțională este cea dispusă prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, prin autosesizare și în afara competențelor stabilite de Constituție și de lege. Curtea Constituțională și-a atribuit această putere pe cale pretoriană, prin interpretările formulate în propriile hotărâri. Nici Constituția, nici legile țării și nici cetățenii nu au conferit Curții Constituționale puterea de a desființa întregul proces electoral prezidențial.

CAPITOLUL III. JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE ÎN MATERIA ALEGERII PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, DIN ANUL 2000 PÂNĂ ÎN ANUL 2025

Pentru a înțelege fundamentele juridice ale anulării alegerilor prezidențiale din 2024, analiza pornește de la hotărârile anterioare ale Curții Constituționale a României în domeniul electoral. Aceste hotărâri arată cum și-a interpretat Curtea atribuțiile, în ce condiții a intervenit și cum și-a extins propriile competențe. Compararea hotărârilor anterioare cu Hotărârea nr. 32/2024 permite identificarea argumentelor preluate din jurisprudența Curții Constituționale a României și a schimbărilor introduse în justificarea anulării întregului proces electoral.

În cele şapte cicluri electorale prezidenţiale desfăşurate sub Constituţia din 1991 până în anul 2019, Curtea Constituţională a României a înlăturat din competiţie o singură candidatură înregistrată de Biroul Electoral Central.

Între anul 1992 şi anul 2019, competenţa Curţii Constituţionale privind contestaţiile candidaturilor a fost exercitată exclusiv pentru verificarea unor condiţii scrise, obiective, expres şi limitativ prevăzute de Constituţie, cu excluderea oricărei evaluări a conduitei sau a declaraţiilor candidatului.

Prin Hotărârea nr. 66 din 1 octombrie 2019, Curtea Constituţională şi-a lărgit propria competenţă în afara cadrului legal şi a rupt astfel cu standardul pe care îl aplicase timp de 27 de ani. Curtea are strict atribuţiile conferite de Legea fundamentală: articolul 146 din Constituţie le enumeră, iar litera l) îngăduie adăugarea altora numai prin legea organică a Curţii, astfel încât o competenţă care nu figurează în enumerare şi nu a fost adăugată pe această cale nu are titlu constituţional. Revirimentul din anul 2019 nu a fost precedat de nicio modificare a Constituţiei sau a legii. Riscurile au fost arătate chiar atunci, în scris şi în Monitorul Oficial, de două judecătoare ale completului.

În anul 2024, competenţa astfel creată de Curtea Constituţională prin Hotărârea nr. 66 din 1 octombrie 2019, a devenit temeiul a alte două hotărâri: Hotărârea nr. 2 din 5 octombrie 2024, prin care a fost înlăturată candidatura doamnei Diana Iovanovici-Şoşoacă, și **Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, prin care a fost anulat întregul proces electoral.** Curtea Constituţională a depăşit chiar şi atribuţia de interpretare a unui text de lege şi a exercitat o putere pe care Constituţia şi legea nu o conferă. Prin anularea întregului proces electoral în afara condiţiilor stabilite de articolul 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Preşedintelui României, Curtea Constituţională a înlocuit regulile adoptate de Parlament cu reguli stabilite prin propria hotărâre. Această substituire încalcă principiul legalităţii competenţei şi separaţia puterilor în stat, deoarece autoritatea chemată să aplice legea a decis singură ce puteri poate exercita şi în ce condiţii.

Analiza juridică a anulării procesului electoral prezidenţial din anul 2024 ridică în mod fundamental problema respectării principiului legalităţii competenţei şi a principiului separaţiei puterilor în stat, consacrate de articolul 1 alineatele (4) şi (5) din Constituţia României. Într-un stat de drept, autorităţile publice nu beneficiază de o libertate generală de acţiune, ci pot exercita exclusiv atribuţiile conferite în mod expres prin Constituţie şi prin lege. Deşi o autoritate publică are dreptul şi obligaţia de a interpreta normele juridice care îi stabilesc sfera de competenţă pentru a le aplica în cazuri concrete, activitatea de interpretare nu poate suplini absenţa temeiului juridic necesar exercitării unei puteri. În situaţia în care, sub aparenţa interpretării normelor constituţionale sau legale, o autoritate îşi arogă o atribuţie nouă ori înlătură condiţiile procedurale şi de fond impuse expres de legiuitor, aceasta nu mai aplică legea, ci îşi substituie propria voinţă voinţei puterii legiuitoare, modificând regulile pe care avea obligaţia constituţională de a le respecta.

În ceea ce priveşte jurisdicţia constituţională, articolul 3 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale recunoaşte Curţii dreptul exclusiv de a hotărî asupra propriei competenţe, însă stabileşte fără echivoc faptul că atribuţiile acesteia sunt strict cele prevăzute de Constituţie şi de legea sa organică. În consecinţă, prerogativa Curţii Constituţionale de a determina întinderea unei competenţe preexistente în cadrul controlului electoral reglementat de

articolul 146 litera f) din Constituție și de Legea nr. 370/2004 nu echivalează cu dreptul de a crea o competență nouă, neprevăzută de cadrul normativ, sau de a ignora termenele legale, cerința obligatorie a sesizării din partea titularilor prevăzuți de lege și condiția existenței unei fraude dovedite de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. **Depășirea acestor limite transformă exercitarea jurisdicției constituționale dintr-un act de aplicare a supremației Constituției într-o intervenție discreționară asupra suveranității naționale și a procesului legislativ.**

În anul 2000, Curtea a înlăturat o candidatură pentru o condiție scrisă în Constituție, verificabilă printr-un act, și a refuzat să judece o acuzație privind conduita, trimițând-o alegătorului. A acordat candidatului comunicarea actelor din dosar. Curtea a analizat exclusiv condițiile de eligibilitate scrise explicit în articolele 16, 37 și 40 din Constituție (cetățenia, domiciliul, vârsta minimă de 35 de ani, absența interdicțiilor judecătorești sau a condamnărilor penale definitive), verificabile prin înscrisuri oficiale. În fața contestațiilor care vizau conduita candidatului, declarațiile sau orientările politice ale unui candidat, C**urtea a refuzat să exercite un control asupra discursului public, stabilind că evaluarea profilului politic și moral al candidaților aparține exclusiv corpului electoral, prin vot. Candidatului vizat de contestații i s-au comunicat actele din dosar, asigurându-i-se cadrul procedural pentru a cunoaște acuzațiile și a-și formula apărările înainte de pronunțarea soluției.**

În anul 2024, Curtea a înlăturat o candidatură pentru condiții pe care le-a dedus din jurământul Președintelui ales, pe baza unor fapte preluate din contestații și calificate ca notorii, fără citarea candidatei și fără comunicarea vreunui act. Deși dispozițiile constituționale privind condițiile de a fi ales nu suferiseră nicio modificare, prin Hotărârea nr. 2 din 5 octombrie 2024, Curtea Constituțională a interzis candidatura doamnei Diana Iovanovici-Șoșoacă prin deducerea unei condiții noi de eligibilitate din prevederile articolului 82 din Constituție, care reglementează jurământul depus de Președintele României după validarea mandatului. Instanța a apreciat că declarațiile publice ale candidatei contravin valorilor constituționale și a dispus eliminarea candidatei din competiția electorală anterior scrutinului, transformând jurământul prezidențial într-un filtru prealabil de interzicere a dreptului de a fi ales.

Analiza comparativă dintre jurisprudența Curții Constituționale din anul 2000 și cea din anul 2024 ilustrează modul în care aceeași normă constituțională a fost aplicată prin două metode juridice opuse. În timp ce în anul 2000 instanța constituțională s-a limitat la verificarea strictă a condițiilor obiective prevăzute expres de lege și a respectat dreptul la apărare al candidatului, în anul 2024 aceeași instanță constituțională și-a schimbat radical poziția față de propria practică anterioară și a interzis o candidatură înregistrată legal de Biroul Electoral Central, extinzându-și competența prin deducție și înlăturând garanțiile fundamentale ale unei proceduri contradictorii, transformând un act ulterior alegerilor într-un criteriu prealabil de eliminare din competiția electorală.

Diferența dintre cele două hotărâri nu este în Constituție și nu este în lege. Diferența constă în raportarea Curții la limitele propriei competențe. Curtea Constituțională și-a creat, prin propria jurisprudență, puteri mai mari decât cele prevăzute de Constituție și de lege.

Cetățeanul român care a votat în anul 2024 nu a delegat Curții Constituționale o asemenea putere, dându-i dreptul de a decide în locul său cine poate candida. Constituția încredințează Parlamentului competența de a legifera în materie electorală și de a stabili prin lege, cu respectarea limitelor constituționale, condițiile în care cetățenii pot candida, prin reguli clare și previzibile. Când o instanță substituie aceste limite cu propriile criterii, creează din propria jurisprudență reguli obligatorii și își rezervă dreptul de a le aplica din nou, fără lege, fără procedură și fără control, dreptul de a alege și de a fi ales devine o permisiune revocabilă, iar nu un drept garantat de Constituție.

Curtea Constituțională și-a extins propria putere și a restrâns, în același timp, drepturile cetățeanului. Constituția nu i-a dat mai puține drepturi cetățeanului. Legea nu i-a dat mai puține drepturi cetățeanului. Justiția nu i-a restrâns dreptul de a candida și de a fi ales. Restrângerea dreptului de a candida și de a fi ales a fost creată de Curtea Constituțională, fără ca o asemenea restrângere să fie prevăzută de Constituție sau de legile țării.

Confirmarea rezultatelor sufragiului este a doua atribuție prevăzută de articolul 146 litera f) din Constituție. Prin confirmarea rezultatului primului tur, Curtea Constituțională încheie examinarea rezultatului și stabilește candidații care participă la turul al doilea, obligatoriu potrivit articolului 81 alineatul (3) din Constituție dacă niciun candidat nu a întrunit majoritatea voturilor alegătorilor înscriși în listele electorale. Prin Hotărârea nr. 31 din 2 decembrie 2024, Curtea Constituțională a confirmat și validat rezultatul primului tur și a dispus organizarea turului al doilea la 8 decembrie 2024, cu participarea candidaților Călin Georgescu și Elena-Valerica Lasconi. Hotărârea a fost declarată definitivă și general obligatorie. Rezultatul primului tur nu mai era, așadar, în curs de examinare, ci fusese confirmat printr-o hotărâre obligatorie inclusiv pentru Curtea Constituțională. **În lipsa unei proceduri prevăzute de lege pentru reexaminarea rezultatului confirmat, Curtea Constituțională nu putea reveni asupra propriei hotărâri definitive numai în temeiul unei noi aprecieri asupra aceluiași proces electoral. Nici Constituția, nici Legea nr. 47/1992, nici Legea nr. 370/2004 nu prevăd vreun mecanism prin care o hotărâre definitivă pronunțată în materie electorală să fie retractată, revizuită sau desființată.**

În baza Hotărârii nr. 31 din 2 decembrie 2024 au continuat operațiunile pentru organizarea turului al doilea. Campania electorală era în desfășurare, cele 950 de secții de votare din străinătate au fost menținute, iar cetățenii români din străinătate au început să voteze la 6 decembrie 2024. **Candidații au continuat campania, iar alegătorii s-au prezentat la urne în temeiul unei hotărâri definitive și general obligatorii prin care Curtea Constituțională confirmase rezultatul primului tur și dispusese organizarea turului al doilea.** Încrederea legitimă a cetățenilor în continuarea alegerilor se întemeia chiar pe hotărârea Curții Constituționale, pe care autoritățile statului aveau obligația să o respecte.

CAPITOLUL IV. ANULAREA ALEGERILOR PREZIDENȚIALE DIN 2024 ÎN FAȚA EXIGENȚELOR CONSTITUȚIONALE

Prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a dispus din oficiu anularea întregului proces electoral prezidențial, extinzând prin propria interpretare atribuția prevăzută de articolul 146 litera f) din Constituția României, în afara condițiilor și a procedurii de anulare prevăzute de articolul 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României. Curtea

Constituțională și-a întemeiat hotărârea pe notele de informare ale serviciilor de informații și ale celorlalte instituții ale statului român, fără să prezinte în motivare verificările și probele prin care a stabilit exploatarea abuzivă a algoritmilor, tratamentul preferențial acordat unui candidat, promovarea electorală nemarcată și finanțarea campaniei din surse nedeclarate și fără să demonstreze că votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc printr-o fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau ordinea candidaților care puteau participa la al doilea tur de scrutin, astfel cum cere articolul 52 alineatul (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României.

Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024 a fost pronunțată cu încălcarea mai multor dispoziții legale. Anularea întregului scrutin electoral prezidențial a fost dispusă fără aplicarea articolului 52 din Legea nr. 370/2004, singura normă care reglementează anularea alegerilor pentru funcția de Președinte al României. Curtea s-a învestit printr-un act propriu, în afara cazurilor prevăzute de lege. La 6 decembrie 2024 nu era deschisă nicio cale de anulare: pentru primul tur, termenul prevăzut de articolul 52 alineatul (2) se împlinise la 26 noiembrie 2024, ora 24:00, iar pentru turul al doilea nu începuse să curgă, votarea fiind în desfășurare.

Articolul 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României prevedea un singur remediu, repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării. Curtea Constituțională a dispus însă reluarea în integralitate a procesului electoral, măsură pe care nicio lege nu o prevede. Înscrisurile invocate nu au fost administrate ca probe și verificate, constatările contrare motivelor anulării au rămas nelămurite, iar garanțiile procedurale nu au fost asigurate. Restrângerea exercițiului drepturilor electorale a fost dispusă fără aplicarea articolului 53 din Constituție, iar hotărârea nu constată existența fraudei cerute de articolul 52 alineatul (1) din Legea nr. 370/2004, de natură să modifice atribuirea mandatului sau ordinea candidaților care participă la al doilea tur de scrutin.

Potrivit articolului 146 litera f) din Constituție, Curtea Constituțională veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului. Verificarea, constatarea și sancționarea încălcărilor legii electorale revin Autorității Electorale Permanente, birourilor electorale și, după caz, organelor de urmărire penală, în limitele atribuțiilor stabilite pentru fiecare autoritate. Curtea Constituțională a invocat atribuțiile acestor autorități pentru a arăta cât de grave sunt faptele reținute, dar a dispus anularea înainte ca autoritățile competente să se fi pronunțat.

La data anulării alegerilor nu exista nicio cerere în curs de soluționare formulată de un titular prevăzut de lege, iar termenul legal pentru depunerea cererilor se împlinise cu zece zile înainte. Curtea Constituțională a dispus astfel anularea fără îndeplinirea condițiilor în care competența prevăzută de articolul 52 din Legea nr. 370/2004 putea fi exercitată.

Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024 păstrează doar forma exterioară a unui act jurisdicțional, fiind semnată de nouă judecători, publicată în Monitorul Oficial în ziua pronunțării, definitivă și nesupusă vreunei căi de atac. Lipsește însă tocmai ceea ce face dintr-un asemenea act o hotărâre legală: competența legală a Curții Constituționale de a pronunța această hotărâre, fără de care forma actului nu poate asigura legalitatea măsurii dispuse.

Legea nu a lăsat frauda electorală fără remediu și nici votul cetățenilor fără garanții de protecție. Frauda de natură să schimbe rezultatul alegerilor se sancționează prin anularea turului de scrutin în care a fost constatată și prin repetarea acelui tur, la cererea unui titular prevăzut de lege, formulată în termenul legal și însoțită de dovezi. Votul cetățenilor este protejat prin garanțiile prevăzute de Constituție și de lege, care impun respectarea procedurii de anulare reglementate de articolul 52 din Legea nr. 370/2004, participarea reprezentantului Ministerului Public și motivarea hotărârii. Prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a desființat votul în afara acestor garanții, iar alegătorii și candidații au fost lipsiți de posibilitatea de a contesta anularea.

Hotărârea Curții Constituționale de a anula alegerile pe 6 decembrie 2024 nu a fost o eroare juridică involuntară, ci o alegere asumată, făcută în cunoștință de cauză, în ciuda propriilor decizii anterioare și a probelor din dosar. Nu se poate susține că a fost o greșeală din necunoaștere. Legea era cunoscută, pentru că fusese aplicată cu patru zile înainte, iar constatările contrare erau cunoscute, pentru că se aflau chiar în documentele invocate.

Din documentele declasificate ale serviciilor, CCR a luat în calcul doar suspiciunile care puteau susține cererea pentru oprirea alegerilor și a ignorat complet cele trei constatări oficiale din aceleași dosare care contraziceau sau nu confirmau acuzațiile invocate pentru anulare (raportul STS care confirma că voturile nu au fost modificate informatic, nota SRI care spunea că nu se știe cine sunt atacatorii și dacă a fost afectat rezultatul, și nota MAI care arăta că nu a existat amplificare artificială pe TikTok până în ziua votului).

La 2 decembrie 2024, Curtea Constituțională a respins cererea de anulare prin Hotărârea nr. 30 și a confirmat și validat rezultatul primului tur prin Hotărârea nr. 31. Patru zile mai târziu, pe 6 decembrie (Hotărârea nr. 32), aceeași Curte a anulat tot procesul electoral fără să se bazeze pe articolul 52 din Legea nr. 370/2004 (pentru că știa că termenul expirase și condițiile legii nu erau îndeplinite).

În dreptul constituțional și administrativ, o autoritate publică nu poate folosi „principiile generale” sau „efectul util” pentru a-și crea în același timp o procedură nouă și o sancțiune maximă (anularea întregului proces electoral) pe care Parlamentul nu a scris-o în lege.

Comisia de la Veneția a arătat, în raportul urgent privind anularea rezultatelor alegerilor, că puterea curților constituționale de a anula alegerile din oficiu, dacă există, trebuie limitată la împrejurări excepționale și reglementată clar, pentru a păstra încrederea alegătorilor în legitimitatea alegerilor.

În arhitectura statului de drept, Curtea Constituțională are rolul de a cenzura și de a filtra orice element adus în fața sa prin prisma legii și a standardelor de probă. După cum a subliniat și Comisia de la Veneția în raportul său urgent din ianuarie 2025, deciziile privind anularea alegerilor trebuie să se bazeze pe fapte dovedite transparent și verificabil, nu exclusiv pe informații clasificate, care pot avea cel mult un rol contextual.

Indiferent de presiunile politice, de evaluările serviciilor de informații sau de voința altor autorități, judecătorii Curții Constituționale aveau obligația să respecte Constituția și legea și să examineze toate constatările din documentele invocate.

Nicio presiune şi nicio notă de informare nu puteau înlătura această obligaţie. Anularea votului a peste nouă milioane de cetăţeni a fost decizia exclusivă a judecătorilor Curţii Constituţionale, cărora le revine integral răspunderea pentru depăşirea cadrului procedural prevăzut de Legea nr. 370/2004 şi pentru ignorarea constatărilor din aceleaşi documente care infirmau frauda la urne.

Răspunderea pentru anularea alegerii Preşedintelui României şi a voturilor a peste nouă milioane de cetăţeni aparţine Curţii Constituţionale a României. Curtea Constituţională a României (CCR) nu îşi poate declina răspunderea constituţională şi politică invocând notele de informare întocmite de structurile executive sau de informaţii (MAI prin DGPI, SRI, SIE şi STS). Răspunderea politică pentru decizia de anulare a alegerilor prin intermediul judecătorilor Curţii Constituţionale aparţine partidelor politice din coaliţia de guvernare din decembrie 2024.

Hotărârea nr. 32/2024, prin care a fost desfiinţat întregul proces electoral, a fost adoptată cu unanimitate de voturi, fără nicio opinie separată sau concurentă. Cu patru zile înainte, la Hotărârea nr. 30/2024, prin care fusese respinsă cererea de anulare, judecătorii formulaseră şi publicaseră două opinii concurente.

Potrivit articolului 11 alineatul (3) din Legea nr. 47/1992, hotărârile Curţii Constituţionale sunt general obligatorii şi au putere numai pentru viitor. Astfel, odată pronunţată Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, nici candidaţii, nici alegătorii şi nici alte autorităţi ale statului nu au avut la dispoziţie un remediu intern prin care să conteste legalitatea procedurii sau temeinicia probelor reţinute.

Caracterul definitiv şi general obligatoriu al Hotărârii nr. 32/2024 închide căile de atac împotriva anulării alegerilor, dar nu creează retroactiv competenţa care lipsea la pronunţare. Puterea de a anula întregul proces electoral prezidenţial avea nevoie de un temei constituţional şi legal anterior exercitării sale. Caracterul obligatoriu al hotărârii nu conferă Curţii o competenţă pe care Constituţia şi legea nu i-au atribuit-o.

Statul are dreptul să se apere împotriva ingerinţelor în procesul electoral, însă această apărare se exercită prin instituţiile, mijloacele şi procedurile stabilite de lege. Protejarea alegerilor nu autorizează crearea unei puteri de anulare în timpul desfăşurării procesului electoral.

Am căutat, în tot cuprinsul acestei analize parlamentare, dispoziţia care i-ar fi îngăduit Curţii Constituţionale să anuleze întregul proces electoral prezidenţial fără cerere, după expirarea termenului legal şi fără constatarea fraudei cerute de lege. Am căutat în Constituţie, în legea organică a Curţii Constituţionale şi în legea pentru alegerea Preşedintelui României, precum şi în doctrina dreptului constituţional, în dreptul internaţional, în jurisprudenţă şi în documentele Comisiei de la Veneţia. Un temei constituţional sau legal care să permită Curţii Constituţionale a României anularea din oficiu a întregului proces electoral prezidenţial NU EXISTĂ.

Curtea nu s-a limitat la aplicarea greşită a unei competenţe existente. Şi-a atribuit puterea de a declanşa din oficiu anularea întregului proces electoral prezidenţial şi de a înlătura efectele propriei hotărâri definitive de confirmare a primului tur. Pentru aceste puteri, a folosit propria interpretare a

rolului său constituțional în locul unei autorizări conferite de Constituție și de lege. Curtea a devenit astfel autorul competenței pe care apoi a exercitat-o.

În doctrina dreptului public, asumarea și exercitarea de către o autoritate a statului a unei competențe care nu îi este atribuită expres prin Constituție sau prin lege au calificarea **de uzurpare de putere.** Atunci când o autoritate învestită cu atribuții jurisdicționale își creează singură temeiuri de intervenție neprevăzute de cadrul normativ, înlătură condițiile procedurale stabilite de legiuitor și dispune desființarea unui scrutin validat anterior, aceasta depășește limitele separației puterilor în stat consacrate de articolul 1 alineatul (4) din Constituție și se substituie puterii legiuitoare. Prin urmare, exercitarea unei puteri neatribuite sub aparența interpretării normelor constituționale nu reprezintă o simplă eroare de apreciere juridică, ci o alterare a principiului legalității competenței și a modului de exercitare a suveranității naționale prevăzute de articolul 2 din Constituție.

Articolul 2 alineatul (2) din Constituție interzice oricărui grup și oricărei persoane să exercite suveranitatea în nume propriu. În alegerea Președintelui României, suveranitatea are o singură formă de manifestare, iar aceasta este votul. Nicio autoritate a statului român nu poate deține o putere absolută asupra deciziei poporului român de a-și alege Președintele prin vot. Prin Hotărârea nr. 32/2024, Curtea Constituțională și-a atribuit singură această putere absolută.

La 6 decembrie 2024, alegerea Președintelui României nu a fost hotărâtă de cei peste nouă milioane de cetățeni care votaseră, ci de nouă judecători.

CAPITOLUL V. CRONOLOGIA DOCUMENTATĂ A ANULĂRII ÎNTREGULUI PROCES ELECTORAL PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI DIN 2024

Partea I. Repere documentare și concluziile cronologiei

Procesul de anulare a alegerilor nu a fost declanșat prin administrarea unei probe judiciare într-un litigiu electoral legal deschis, ci printr-un act politic și administrativ de declasificare, o decizie a Președintelui României. În sens juridic strict, o probă este un mijloc de dovadă (un înscris constatator, o expertiză tehnică, o hotărâre judecătorească) administrat într-un proces, supus verificării și posibilității părților de a-l combate. Notele SRI, SIE, DGPI și STS prezentate în CSAT erau evaluări informative operative, nu probe judiciare verificate într-o instanță.

Aceste note existau deja la data de 2 decembrie 2024 (cu excepția unui extras SIE din 4 decembrie), moment în care CCR a validat rezultatul primului tur prin Hotărârea nr. 31/2024. Ceea ce a schimbat cursul evenimentelor nu a fost apariția unei dovezi noi de fraudă la urne, ci decizia Președintelui Klaus Iohannis din 4 decembrie 2024 de a aproba declasificarea acestor documente prezentate în Consiliul Suprem de Apărare a Țării. Potrivit Hotărârii nr. 32/2024, Dosarul nr. 3771F/2024 a fost constituit abia pe 6 decembrie 2024, printr-o încheiere a Curții însăși (autosesizare). Hotărârea nr. 32/2024 nu menționează niciuna dintre petițiile primite pe 5 decembrie (despre care chiar CCR comunicase public cu o zi înainte că nu pot fi analizate decât dacă vin de la candidații calificați în turul al doilea), ci indică explicit la punctul 1 că obiectul cauzei îl reprezintă aspectele aduse la cunoștință publică prin declasificarea din 4 decembrie.

În motivarea Hotărârii nr. 32/2024, Curtea Constituțională a tratat notele de informare declasificate la 4 decembrie 2024 ca fiind elemente probatorii oficiale, emanând de la instituțiile

statului cu atribuții în domeniul securității naționale, **care atestau vicierea caracterului liber al votului şi a egalităţii de şanse între candidaţi printr-o campanie online netransparentă şi cu finanţare nedeclarată.**

Motorul anulării alegerilor a fost actul de voinţă politică al declasificării din 4 decembrie 2024, care a transformat nişte note informative preexistente în temeiul unei autosesizări a CCR, în absenţa unei plângeri legale şi a unei probe judiciare administrate contradictoriu. În schimb, Curtea Constituțională a considerat că declasificarea a scos la lumină fapte oficiale de o gravitate excepțională, suficiente prin ele însele pentru a justifica invalidarea întregului scrutin.

Înainte de primul tur, nicio instituție a statului nu semnalase public o amenințare la adresa integrității votului. La 12 noiembrie 2024, Serviciul Român de Informaţii comunica Parlamentului că nu fuseseră identificate campanii de propagandă orchestrate de actori externi ostili, iar la 25 noiembrie 2024, a doua zi după vot, **Administraţia Prezidențială declara că Președintele României nu primise nicio informare privind riscuri de influenţare a alegerilor.**

În seara votului, la 24 noiembrie 2024, ora 22:06, consilierul general USR Ștefan Radu Stofor îi spunea domnului Nicușor Daniel Dan: *„Dacă intră Călin Georgescu în turul 2, te pregătești Nicușor pentru prezidențiale."* În înregistrările prezentate drept discuții purtate între 26 și 28 noiembrie 2024 în sediul Partidului Național Liberal se afirma că *„o să ajungă la anulare și să-l scoată, dintr-un motiv sau altul, din cursă".* Ambele consecințe anunțate în aceste discuții s-au produs ulterior, anularea alegerilor la 6 decembrie 2024 și respingerea candidaturii domnului Călin Georgescu la 9 martie 2025. La 28 noiembrie 2024, Serviciul de Telecomunicații Speciale comunicase public că datele din sistemul informatic coincideau întocmai cu procesele-verbale pe hârtie. Nici Hotărârea nr. 32/2024 nu a reținut ulterior o fraudă la votare și la stabilirea rezultatelor, singurul temei pentru care articolul 52 din Legea nr. 370/2004 permite anularea alegerilor.

La 2 decembrie 2024, Curtea Constituțională examinase cererea de anulare pe baza documentelor din dosar, respinsese cererea și confirmase rezultatul primului tur de scrutin. Pentru anularea dispusă la 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională trebuia să explice ce fapte sau dovezi noi fuseseră identificate după confirmarea rezultatului și ce dispoziție legală permitea revenirea asupra hotărârii definitive. După renumărarea voturilor în țară și parțial în străinătate, Curtea Constituțională a confirmat calificarea candidatului Călin Georgescu și a candidatei Elena Lasconi în turul al doilea. Votul alegătorilor eliminase din competiția prezidențială candidații partidelor aflate la guvernare. Niciunul dintre cei doi candidați calificați nu reprezenta puterea politică în exercițiu.

Calificarea lui Călin Georgescu și a Elenei Lasconi în turul al doilea însemna pierderea controlului asupra funcției prezidențiale de către puterea aflată la guvernare în România în 2024, cu consecințe asupra întregii construcții a puterii și cu posibilitatea reconfigurării majorității și a guvernării.

Intrarea candidaților Călin Georgescu și Elena Lasconi în turul al doilea al alegerilor depășea calculele puterii politice aflate la guvernare. Miza rezultatului, indiferent care dintre cei doi candidați ar fi câștigat, era atât internă, cât și internațională. Viitorul președinte urma să reprezinte

România în relațiile cu Uniunea Europeană, Statele Unite și ceilalți parteneri externi, iar niciunul dintre cei doi candidați nu aparținea puterii politice majoritare existente.

Prin Hotărârea nr. 31 din 2 decembrie 2024, Curtea Constituțională confirmase oficial un tur al doilea între doi candidați care nu aparțineau niciunui partid aflat la guvernare: domnul Călin Georgescu, candidat independent, și doamna Elena-Valerica Lasconi, președinta Uniunii Salvați România, partid aflat atunci în opoziție. Patru zile mai târziu, la 6 decembrie 2024, prin Hotărârea nr. 32, Curtea a anulat întregul proces electoral.

Curtea Constituțională nu a exercitat un control asupra procedurii electorale în limitele stabilite de Constituție și de lege, ci a anulat integral procesul electoral în absența unei norme care să îi confere această competență. Articolul 146 litera f) din Constituție îi atribuie Curții rolul de a veghea „la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României” și de a confirma „rezultatele sufragiului”.

Membrii Curții Constituționale sunt juriști cu experiență superioară, care cunosc în detaliu prevederile Legii nr. 47/1992 și ale Legii nr. 370/2004. Mai mult, chiar cu patru zile înainte, pe 2 decembrie 2024 (prin Hotărârile nr. 30/2024 și nr. 31/2024), și chiar cu o zi înainte, pe 5 decembrie 2024 (prin comunicatul oficial al Curții), aceiași judecători aplicaseră strict normele legale privind termenele și titularii dreptului de contestație.

Invocarea articolului 146 litera f) din Constituție și a declasificării documentelor din 4 decembrie 2024 nu a reprezentat rezultatul unei convingeri juridice că legea ar permite autosesizarea și anularea întregului proces electoral, ci construirea ulterioară a unei justificări formale pentru a acoperi o decizie deja conturată, respectiv aceea de a opri desfășurarea turului al doilea al alegerilor, la adăpostul faptului că hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate la nicio instanță internă.

Nicio dispoziție constituțională nu conferă Curții Constituționale dreptul de a desființa votul deja exprimat. Singura normă care reglementează anularea alegerilor, articolul 52 din Legea nr. 370/2004, condiționează anularea alegerilor de o cerere formulată în cel mult trei zile de titularii prevăzuți de lege, de existența unei fraude la votare și la stabilirea rezultatelor, de natură să modifice atribuirea mandatului sau ordinea candidaților, și prevede un singur remediu: repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării. **Hotărârea nr. 32/2024 nu a îndeplinit niciuna dintre aceste condiții și a dispus un remediu pe care legea nu îl cunoaște, reluarea în integralitate a procesului electoral.**

Abaterea de la această ordine a produs o ruptură în regimul democrației reprezentative și a schimbat însăși natura puterii în stat. Suveranitatea națională, pe care articolul 2 din Constituție o atribuie poporului român, a trecut, în fapt, în mâinile Curții Constituționale, ale clasei politice și ale unor grupuri restrânse de putere. Destinul României a ajuns să fie hotărât prin intermediul și prin decizia a nouă judecători, nu prin votul poporului. Cei doi ani care au trecut de la anulare arată ce înseamnă pentru un stat să accepte încălcarea statului de drept.

Hotărârea nr. 32/2024 nu a devenit legală prin faptul că și-a produs efectele, pentru că un act nelegal nu este acoperit de executarea lui. Dacă ar fi altfel, orice autoritate ar putea adopta un act contrar legii, ar obține executarea lui grabnică și ar invoca apoi efectele consumate ca argument de

legalitate. În materie electorală, un asemenea raționament ar face ca tocmai actele cele mai grave și mai rapide să scape cel mai ușor de orice control. Dacă se acceptă regula că orice instituție poate încălca procedurile scrise în lege (termenele, sesizarea legală, administrarea probelor) de fiecare dată când declară că apără un principiu general, **atunci însăși legea devine facultativă, iar orice decizie arbitrară poate fi justificată prin formule generale.**

Chiar Comisia de la Veneția a subliniat că anularea alegerilor nu se poate baza pe simple afirmații generale sau exclusiv pe informații clasificate, ci necesită reguli clare, previzibile și fapte dovedite transparent, tocmai pentru a evita suspiciunea că invocarea „ordinii constituționale" este folosită ca pretext pentru o decizie discreționară.

Deși în motivarea Hotărârii nr. 32 din 6 decembrie 2024 Curtea Constituțională a invocat apărarea caracterului liber și corect al votului și a egalității de șanse între candidați, simpla enunțare a unor principii constituționale generale nu poate suplini absența unui temei legal expres pentru autosesizare și anulare. Într-un stat de drept, legitimitatea unui act jurisdicțional nu decurge din scopul declarat de autorul său, ci din respectarea strictă a competenței și a procedurii stabilite de Constituție și de lege. În lipsa unei sesizări formulate în termenul legal, a dovezii fraudei cerute de lege și a unor probe verificabile contradictoriu, invocarea rolului de garant al Constituției rămâne o formulă declarativă utilizată pentru a justifica o intervenție discreționară asupra procesului electoral, sustrasă oricărui control și oricărei căi de atac.

În procesul privind deciziile Biroului Electoral Central de oprire a alegerilor, Coaliția pentru Apărarea Statului de Drept a contestat și legalitatea notelor Serviciului Român de Informații și ale Direcției Generale de Protecție Internă. La 31 decembrie 2024, Curtea de Apel București a respins ca inadmisibile excepțiile de nelegalitate și de nulitate formulate cu privire la aceste documente. Instanța a considerat că notele nu sunt acte administrative care produc efecte juridice proprii și că soluționarea procesului nu depinde de legalitatea notelor. **Respingerea a intervenit astfel fără examinarea pe fond a informațiilor folosite pentru justificarea anulării alegerilor.**

Articolul 21 din Constituție garantează oricărei persoane accesul la justiție pentru apărarea drepturilor sale și prevede că nicio lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept. Protecția privește inclusiv dreptul de vot și dreptul de a fi ales, garantate de articolele 36 și 37 din Constituție. Instanțele sesizate de cetățeni pentru verificarea legalității anulării alegerilor au reținut că nu au competența de a controla o hotărâre a Curții Constituționale. Singura instanță care a examinat legalitatea Hotărârii nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea de Apel Ploiești, a dispus anularea la 24 aprilie 2025. A doua zi, Înalta Curte de Casație și Justiție a casat sentința, reținând că hotărârile Curții Constituționale nu pot fi supuse controlului instanțelor judecătorești. Hotărârea de anulare a alegerilor a rămas astfel în afara oricărui control judecătoresc.

La nivelul corpului electoral, efectul produs constă în suprimarea valorii juridice a votului exprimat în mod legal și în alterarea caracterului ireversibil al opțiunii exprimate de cetățeni în cadrul unui scrutin confirmat. Sufragiul din 24 noiembrie 2024 a fost exercitat la termen, numărat, renumărat în țară și parțial în străinătate, iar rezultatul său a fost confirmat printr-o hotărâre definitivă a Curții Constituționale, pentru ca ulterior să fie lipsit de orice efect juridic și înlocuit printr-un mecanism care nu figurează în legea electorală. Cetățeanul, titularul suveranității naționale potrivit articolului 2 din Constituție, a fost pus în situația în care exercitarea dreptului său

fundamental de vot este lipsită de finalitate și supusă unei revocări discreționare. Rămasă nesancționată instituțional, această construcție creează un precedent cu impact sistemic și orice proces electoral aflat în curs poate fi întrerupt, reconfigurat și reluat în alte condiții printr-un lanț de acte ulterioare care ignoră legea electorală în vigoare la data desfășurării votului.

La 6 decembrie 2024, votul a aproximativ 9,4 milioane de cetățeni români a fost desființat prin Hotărârea nr. 32/2024 a Curții Constituționale. Consider că această hotărâre a fost pronunțată cu depășirea competenței constituționale, fără o cerere formulată în condițiile procedurii legale, fără dovezile cerute de articolul 52 alineatul (2) din Legea nr. 370/2004 și fără concluziile Ministerului Public prevăzute de articolul 68 alineatul (1) din aceeași lege, prezente în Hotărârea nr. 29/2024 și absente din Hotărârea nr. 32/2024. Documentele invocate în justificarea anulării cuprindeau descrierea unei campanii prezentate drept identică unei operațiuni a Federației Ruse, deși finanțarea acelei campanii a fost atribuită ulterior Partidului Național Liberal, printr-o agenție românească de comunicare.

În nota Ministerului Afacerilor Interne–Direcția Generală de Protecție Internă, publicată la 4 decembrie 2024, numele societății implicate în campania „Echilibru și Verticalitate” fusese acoperit cu o bandă neagră, doar comparația cu operațiunea rusă „Frate lângă Frate” rămăsese vizibilă. Cetățenilor le-a fost prezentată astfel asocierea campaniei cu o operațiune rusă, fără informațiile care permiteau identificarea celor care comandaseră și finanțaseră campania. Faptul că Partidul Național Liberal plătise campania „Echilibru și Verticalitate” a devenit public după anularea alegerilor din 6 decembrie 2024, când votul cetățenilor fusese deja desființat.

Autoritățile statului au decis ce informații să facă publice, acoperind numele societății și păstrând comparația cu o operațiune rusă. Răspunderea pentru această prezentare selectivă a informațiilor aparține autorităților care au redactat și au publicat documentul.

Când o autoritate a statului care nu își dobândește mandatul prin votul cetățenilor desființează votul acestora, dispune reluarea întregului proces electoral și produce efecte asupra continuității exercitării puterii, fără ca temeiurile și procedura să poată fi supuse unei verificări efective, nu mai discutăm despre o simplă controversă juridică. În opinia mea, gravitatea acestor împrejurări justifică examinarea anulării alegerilor și din perspectiva unei posibile lovituri de stat judiciare.

Constituția României nu a fost apărată la 6 decembrie 2024 prin simpla invocare a unor note de informare. Respectarea Constituției presupunea exercitarea competențelor în limitele legii, verificarea probelor și ocrotirea drepturilor electorale ale cetățenilor. **Hotărârea nr. 32/2024 a fost emisă prin exces de putere, cu încălcarea limitelor competenței Curții Constituționale, iar efectele sale au afectat grav exercitarea suveranității naționale prin vot.**

Faptele care au precedat hotărârea și cele prin care a fost pusă în executare anularea întregului proces electoral trebuie cercetate de organele de urmărire penală, inclusiv din perspectiva posibilei incidențe a articolului 385 din Codul penal, privind împiedicarea exercitării drepturilor electorale, și a articolului 297 din Codul penal, privind abuzul în serviciu. Stabilirea elementelor constitutive ale acestor infracțiuni, a persoanelor responsabile și a eventualelor legături dintre deciziile instituționale și interesele politice ori economice identificate revine doar organelor judiciare competente.

Pentru a împiedica repetarea unui astfel de precedent, revine Parlamentului obligația de a interveni legislativ prin modificarea Legii nr. 370/2004 și a Legii nr. 47/1992, prin care limitele competenței electorale a Curții Constituționale, caracterul definitiv al confirmării rezultatelor și standardul probator judiciar să fie fixate fără echivoc în textul legii, astfel încât să fie exclusă expres orice posibilitate de anulare a unui scrutin după confirmarea rezultatelor, în afara termenelor legale, a condițiilor de sesizare și a probelor administrate și verificate potrivit legii.

Partea a II-a. Audierile publice și declarațiile oficiale confruntate cu documentele

Audierile publice „Democrația la judecată” au reunit parlamentari din mai multe partide politice, candidați la alegerile prezidențiale din 2024, juriști, foști demnitari, militari, foști ofițeri de informații și reprezentanți ai societății civile. Au fost invitate toate instituțiile statului implicate în procesul electoral și în anularea acestuia. Instituțiile au transmis răspunsuri scrise sau nu au răspuns, iar niciuna nu și-a desemnat un reprezentant care să participe la acest dialog instituțional cu Parlamentul României și să răspundă întrebărilor.

Cristian Terheș, candidatul care solicitase anularea primului tur al alegerilor prezidențiale, a fost audiat separat de audierile publice „Democrația la judecată”. Audierea a avut loc în fața mea, în calitate de deputat și de Președinte al Comisiei pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții din Camera Deputaților, în prezența personalului tehnic al Comisiei. Declarațiile au fost consemnate în stenogramă. Cererea de anulare fusese respinsă prin Hotărârea nr. 30 din 2 decembrie 2024, iar rezultatul primului tur fusese confirmat și validat în aceeași zi.

În cererea de anulare, Cristian Terheș invocase, între altele, folosirea boților în campania lui Călin Georgescu. La audiere, a precizat că, despre finanțarea acestei campanii, nu deținea alte date decât afirmațiile publice ale jurnalistei Anca Alexandrescu din postarea din 19 noiembrie 2024 prin care jurnalista cerea verificarea finanțării promovării candidatului pe TikTok. Potrivit fostului candidat, postările au fost ulterior șterse, dar recuperate de jurnaliști prin capturi realizate în ianuarie 2025. A reclamat continuarea campaniei USR în afara perioadei legale, inclusiv în noaptea de duminică spre luni, prin apeluri publice pentru calificarea Elenei Lasconi în turul al doilea. Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024 a analizat însă numai comportamentul electoral al unui singur candidat, fără să examineze continuarea campaniei USR în afara perioadei legale. Fostul candidat consideră că împrejurările anulării alegerilor au rămas neclarificate și că este necesară lămurirea motivului opririi renumărării voturilor.

Diana Iovanovici-Șoșoacă, deputat în Parlamentul European, a fost audiată la 30 ianuarie 2026, în a cincea zi a audierilor publice „Democrația la judecată”. Curtea Constituțională îi respinsese candidatura prin Hotărârea nr. 2 din 5 octombrie 2024, înaintea primului tur, și a menținut excluderea în alegerile reluate, prin Hotărârea nr. 22 din 17 martie 2025.

La audiere, a precizat că nu a fost citată și nu a fost ascultată de Curte și că, după pronunțare, i s-a refuzat accesul la propriul dosar: „Dați-mi minuta. Minuta nu există nici acum. Și în condițiile astea, de unde știm noi că eu am fost interzisă sau nu?”

A acuzat Curtea că și-a întemeiat hotărârea pe „articole din ziar”. Hotărârea confirmă parțial acuzația: faptele sunt preluate din contestații, iar una dintre ele are ca sursă indicată „site-ul de știri ura.ru”. Între motivele excluderii, Curtea a reținut o amendă pentru depășirea vitezei, opoziția față

de măsurile din perioada pandemiei, discursurile din Parlament și participarea la manifestații și proteste. Fosta candidată a invocat imunitatea pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, garantată de articolul 72 din Constituție, și libertatea întrunirilor, garantată de articolul 39. A declarat că este pentru prima dată în istoria statelor democratice când o curte constituțională interzice dreptul de a candida pe criterii care nu sunt constituționale.

Excluderea a privit numai funcția de Președinte al României. Instanțele au respins contestațiile prin care s-a cerut extinderea efectelor Hotărârii nr. 2/2024 asupra candidaturii sale la Senat. Fosta candidată a câștigat mandatul de senator, la care a renunțat pentru a rămâne în Parlamentul European. Potrivit articolului 98 alineatul (1) din Constituție, interimatul funcției de Președinte al României se asigură de președintele Senatului. Fosta candidată a declarat: „Matematic vorbind, eu puteam să fiu președinte interimar al României." Și: „dacă nu puteam să fiu candidat la prezidențiale, cum puteam să fiu candidat la Senatul României? Este o inepție. Este o contradicție totală." Persoana considerată de Curte nedemnă să candideze la funcția de Președinte putea ajunge să exercite această funcție ca interimar.

A contestat criteriul privind apartenența României la Uniunea Europeană și la NATO, întrebând dacă, după aceeași logică, Marea Britanie mai poate avea un prim-ministru după Brexit sau dacă președintele Trump mai poate fi președinte.

Fosta candidată a invocat paragraful 52 al Hotărârii nr. 22/2025, în care Curtea constată că alegerile din 2025 fac parte din același ciclu electoral cu alegerile din 2024. Concluzia sa a fost că, într-un ciclu electoral unic, la alegeri trebuiau să participe aceiași candidați ca în 2024. Prin aceeași hotărâre, Curtea a calificat excluderea drept „sancțiune", fără să îi stabilească durata. Fosta candidată a numit Hotărârea nr. 2/2024 „o hotărâre de condamnare a unui om", despre care nu se știe „dacă e pe viață sau doar pentru acea perioadă de timp". A contestat excluderea la toate instanțele, a depus plângere penală împotriva judecătorilor Curții Constituționale și a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Adrian Severin, fost ministru al afacerilor externe, fost președinte al Adunării Parlamentare a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa în perioada 2000-2002, fost membru al Parlamentului European și fost raportor special al Organizației Națiunilor Unite pentru drepturile omului, a fost audiat la 28 ianuarie 2026, în a treia zi a audierilor publice „Democrația la judecată".

Fostul ministru a identificat momentul care a declanșat anularea: *„momentul zero a fost acela în care au apărut în finalul, în a doua rundă a alegerilor prezidențiale, nu unul, ci doi candidați care nu puteau fi, pare-se, controlați de către cei care controlează îndeobște viața politică a României. Și aceștia nu sunt doar niște cercuri mai mult sau mai puțin oculte românești, ci sunt și niște cercuri (și știu foarte bine ce spun) și niște cercuri externe, iar aceste cercuri externe nu trebuie căutate la Moscova, ci trebuie căutate în alte capitale ale aliaților noștri formali."*

Din experiența sa de observator electoral, a declarat că ingerințe ale altor state apar aproape în toate alegerile, dar *„nicăieri însă și niciodată din toată experiența mea, nu s-a întâmplat ca o asemenea ingerință să fie decisivă." Și: „Iar alegerile nu pot fi anulate decât în legătură cu fraude care apar în procesul intrinsec al votului."* A susținut că, și în cazul anulării, alegerile se reiau cu aceiași candidați: *„Dacă momentul zero ar fi fost pretextul, pretextul să spunem, că rezultatul*

votului ar fi fost afectat de ceva sau de cineva, atunci alegerile trebuiau reluate cu aceiaşi candidaţi." Hotărârea nr. 32/2024 a dispus reluarea întregului proces electoral, iar candidatura lui Călin Georgescu, validată în 2024, a fost respinsă în 2025.

Fostul ministru a acuzat Curtea că a decis pe baza informațiilor serviciilor secrete, fără probe: *„Nu poți să iei o decizie [...] pe probe care urmează să fie produse. Probele nu au fost, știm asta, și [...] Curtea Constituțională și nicio curte, NICIO CURTE nu poate decide pe informațiile primite de la serviciile secrete."* Hotărârea nr. 32/2024 a fost pronunțată la 6 decembrie 2024, în aceeași zi în care DIICOT a anunțat deschiderea unui dosar penal in rem, fără acuzații împotriva vreunei persoane.

Despre Hotărârea nr. 31/2024, a declarat: *„Ori a existat o decizie 31/2024 în care turul întâi a fost validat, definitivă și general obligatorie, după care s-a constatat că este general obligatorie pentru toată lumea, mai puțin pentru Curtea Constituțională, pentru care nu este nici măcar definitivă. Deci ne aflăm în afara ordinii noastre constituționale."*

A refuzat să limiteze răspunderea la judecătorii Curții Constituționale: *„Nu mâna care a apăsat trăgaciul este principalul vinovat, ci cel care le-a pus pușca în mână și cel care le-a dat ordin de foc."* A declarat că revocarea președintelui Autorității Electorale Permanente, Toni Greblă, *„a viciat întregul proces decizional al Biroului Electoral Central".*

Fostul ministru a numit consecința cea mai gravă a anulării: *„cetățeanul care se vede privat de unul din drepturile fundamentale care caracterizează sistemul democrației noastre constituționale, dreptul de a alege, acest cetățean nu are unde se duce."* A amintit povestea morarului care i-a răspuns regelui că „mai sunt judecători la Berlin" și a întrebat: *„Ce român poate spune astăzi mai sunt judecători la Iași, la Cluj sau la Craiova?"* Hotărârea Curții Constituționale nu poate fi atacată, iar ancheta penală nu a fost soluționată.

Au mai fost audiați avocați, juriști, foști demnitari, militari în rezervă, foști ofițeri de informații și reprezentanți ai societății civile, între care deputatul Mircea Chelaru, general în retragere și fost șef al Statului Major General, precum și colonelul în rezervă Ion Dedu și colonelul în rezervă Doru Paraschiv, foști ofițeri de informații. Declarațiile tuturor participanților au fost înregistrate și stenografiate. Declarațiile participanților, răspunsurile instituționale și succesiunea hotărârilor Curții Constituționale a României pun în discuție respectarea procedurii legale de anulare și justificarea înlăturării rezultatului unui scrutin deja confirmat.

CAPITOLUL VI. CADRUL NORMATIV EUROPEAN ȘI GENEZA MECANISMULUI DE INTERVENȚIE ASUPRA CONȚINUTULUI ONLINE

Prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a justificat anularea alegerilor pentru Președintele României din anul 2024 și în baza cadrului european de combatere a dezinformării. În motivarea hotărârii, judecătorii Curții Constituționale au invocat Declarația interpretativă a Comisiei de la Veneția privind tehnologiile digitale și inteligența artificială (paragraful 10) și Regulamentul (UE) 2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică (paragraful 13).

Intervenția europeană s-a extins de la propaganda pro-Kremlin la discursul cetățenilor despre propriile alegeri. Extinderea controlului Comisiei Europene s-a realizat prin instrumente cu forță juridică diferită, folosite împreună, în paralel. În același cadru de cooperare s-a ajuns la situația prin care au funcționat angajamente voluntare, recomandări ale Comisiei, evaluări private și obligații legale sancționabile.

La 28 noiembrie 2024, ora 18.14, în ziua în care Curtea Constituțională a României a dispus renumărarea voturilor de la primul tur, Comisia Europeană a cerut platformelor semnatare ale Codului de bune practici privind dezinformarea să activeze Sistemul de Răspuns Rapid pentru România până la 12 decembrie 2024, pentru a acoperi alegerile parlamentare și al doilea tur al alegerilor prezidențiale. Solicitarea arată de la cine a pornit inițiativa: *„Pornind de la experiența pozitivă privind utilitatea Sistemului de Răspuns Rapid la alegerile pentru Parlamentul European și la cele din Republica Moldova, și la cererea verificatorilor de fapte locali, în special BROD, cerem activarea Sistemului de Răspuns Rapid al Codului.”* Solicitarea invocă și hotărârea de renumărare: „În urma *deciziei Curții Constituționale de a cere renumărarea voturilor, ne așteptăm ca spațiul online să devină și mai polarizat”*. Despre consorțiul BROD, aceeași solicitare spune că *„se va afla într-o poziție excelentă pentru a contribui la Sistemul de Răspuns Rapid cu expertiză la nivel local, valorificând și experiența și învățămintele de la alegerile din Republica Moldova (Funky Citizens fiind co-coordonator)”*. Solicitarea, transmisă prin poșta electronică platformelor TikTok, Google și Microsoft, ale căror adrese sunt lizibile în antet, se află la fila 2253, marcaj TT_HJC_013823, în Exhibitul 263 al raportului Comisiei judiciare a Camerei Reprezentanților a Statelor Unite ale Americii.

Procedura era voluntară și făcea parte din Codul de bune practici privind dezinformarea. Regulamentul privind serviciile digitale (DSA) se aplica deja la data alegerilor din România, dar nu impunea această procedură de semnalare. Integrarea Codului în cadrul DSA a produs efecte de la 1 iulie 2025, după anularea alegerilor prezidențiale din România.

Sistemul de Răspuns Rapid al Codului de bune practici privind dezinformarea nu este nici lege, nici act al Comisiei Europene. Este un mecanism de cooperare al semnatarilor Codului, întemeiat pe angajamente voluntare. Pagina oficială a Comisiei Europene descrie Codul prin *„standarde de autoreglementare”* în care „semnatarii decid la ce angajamente subscriu”. Codul a devenit Cod de conduită în cadrul Regulamentului privind serviciile digitale abia prin avizarea din 13 februarie 2025. În noiembrie și decembrie 2024, o semnalare transmisă prin Sistemul de Răspuns Rapid nu avea forța juridică a unui ordin obligatoriu și nu înlătura obligațiile platformei privind respectarea drepturilor cetățenilor.

Comisia Europeană supraveghea platformele online în temeiul Regulamentului (UE) 2022/2065 privind serviciile digitale (DSA). Doar că, în paralel, le-a cerut să activeze Sistemul de Răspuns Rapid, un mecanism voluntar prin care organizațiile participante solicitau direct platformelor să elimine postări sau să blocheze conturi. Dacă dădea curs unei solicitări, platforma lua decizia pe propria răspundere și trebuia să respecte garanțiile prevăzute de DSA. Dacă refuza solicitarea, platforma rămânea sub supravegherea Comisiei Europene, care putea verifica dacă își îndeplinea obligațiile legale de reducere a riscurilor electorale și o putea sancționa dacă stabilea o încălcare a regulamentului. Refuzul de a da curs unei semnalări nu era, în sine, sancționabil.

Presiunea venea din faptul că aceeași Comisie Europeană care ceruse activarea mecanismului voluntar avea și puterea de a controla și sancționa platformele în temeiul DSA.

Puterea de a contribui la stabilirea regulilor, de a selecta mesajele pentru care se solicită intervenția și de a verifica dacă platformele au intervenit suficient se concentrează în aceeași rețea. Cumulul acestor roluri constituie un conflict de interese, întrucât organizațiile care solicită intervenții participă și la evaluarea eficacității intervențiilor. Faptul că o platformă a dat curs unei semnalări a unei organizații nu dovedește că semnalarea a fost întemeiată sau că restrângerea exprimării cetățeanului a fost legală.

Banii europeni și contractele private susțin aceleași organizații care semnalează conținutul, verifică informațiile și validează intervențiile de cenzură, în timp ce instituțiile statului sunt ocolite, iar cetățeanul nu are unde să conteste semnalarea și nu își poate exercita efectiv dreptul de a contesta decizia platformei dacă aceasta nu îi comunică restricția, motivele aplicării și căile de contestare.

La 6 decembrie 2024, ora 9.53, în ziua anulării alegerilor, Comisia Europeană a transmis oficial platformei TikTok o cerere de informații, după cum poate fi verificat în Exhibitul 266, punctul 1 litera b), în care a preluat afirmațiile notei drept „constatări" și a cerut platformei *„răspunsul la fiecare dintre afirmațiile din documentele serviciilor de informații desecretizate de Președintele României la 4 decembrie 2024"*, cu precizarea că *„aceste afirmații pot fi relevante pentru evaluarea de către Comisie a respectării de către furnizorul TikTok a articolelor 34 și 35 din Regulament"*, după cum poate fi verificat în Exhibitul 266, fila 2285.

Comisia Europeană a pus la baza supravegherii platformei un document al unui serviciu de informații al unui stat membru, fără să dețină și fără să fi cerut probele pe care se întemeia.

Parlamentul României solicitase documentele necesare pentru a stabili ce intervenții avuseseră loc asupra mesajelor electorale ale cetățenilor, cine ceruse intervențiile și în ce condiții. Comisia Europeană nu a furnizat documentele solicitate, nu a răspuns tuturor solicitărilor și a formulat afirmații contradictorii despre documentele deținute. Răspunsul a lăsat astfel neverificate intervențiile asupra conținutului electoral și neexplicată participarea serviciilor Comisiei Europene.

Anularea alegerilor din 6 decembrie 2024 nu a avut la bază o constatare tehnică sau juridică a vreunei autorități electorale competente din România.

Biroul Electoral Central nu a constatat nicio fraudă electorală, Parchetul General nu a primit nicio sesizare oficială din partea autorităților electorale, iar Autoritatea Electorală Permanentă a confirmat în scris că nu a transmis nici Curții Constituționale și nici Consiliului Suprem de Apărare a Țării nicio analiză de risc referitoare la campania electorală.

În numai câteva zile, acuzațiile formulate de organizații private, semnalările transmise prin mecanismele activate pentru România și informațiile introduse de serviciile de informații au ajuns să fie folosite într-o hotărâre a Curții Constituționale pronunțată în lipsa unei constatări de fraudă din partea autorităților electorale. Iar o parte dintre elementele invocate au fost contestate în scris chiar a doua zi de TikTok, platforma care avea acces la propriile date privind conturile și funcționarea sistemelor sale.

Libertatea de exprimare nu poate fi lăsată nici la discreția celor aflați temporar în funcții publice, nici la discreția organizațiilor private ale căror venituri și influență pot crește odată cu extinderea monitorizării discursurilor cetățenilor. Cetățeanul trebuie protejat inclusiv împotriva abuzului celor care pretind că îl protejează. Nicio finanțare nu conferă legitimitate democratică pentru încălcarea drepturilor omului la liberă exprimare, iar puterea nu primește și dreptul de a hotărî, fără control și fără răspundere, cine poate fi auzit în dezbaterea publică.

În cazul României, prin mecanisme europene și naționale au fost puse în aplicare decizii netransparente de ștergere a mesajelor cetățenilor, blocare a conturilor și reducere a vizibilității conținutului politic, cu ocolirea garanțiilor legale obligatorii în 2024, iar reglementarea electorală adoptată în 2025 nu poate conferi retroactiv legalitate acestor măsuri și nici înlătura răspunderea pentru încălcarea drepturilor cetățenilor.

Având în vedere informațiile cumulate și coroborate în capitolele de până acum, concluzia care se desprinde și care este greu de ignorat, din nefericire, este că miza reală a fost și rămâne protejarea puterii, a influenței politice, a distribuției resurselor financiare și a controlului asupra mecanismelor care pot modifica raporturile de putere.

CAPITOLUL VII. CONCLUZIILE CERCETĂRII PARLAMENTARE ȘI RESTABILIREA ORDINII CONSTITUȚIONALE

La 2 decembrie 2024, prin Hotărârea nr. 31, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a României a confirmat și a validat rezultatul primului tur al alegerilor prezidențiale din 24 noiembrie 2024, în care au fost valabil exprimate 9.242.186 de voturi. Patru zile mai târziu, prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a anulat întregul proces electoral și a lipsit de efect cele 9.242.186 de voturi.

Curtea Constituțională și-a depășit competența. Prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a încălcat art. 146 lit. f) din Constituția României și art. 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, dispunând anularea întregului proces electoral prezidențial fără sesizare, fără procedură și fără probe. Curtea Constituțională și-a întemeiat hotărârea de anulare a alegerilor pe notele de informare ale serviciilor de informații și ale celorlalte instituții ale statului român, fără să verifice acuzațiile privind exploatarea algoritmilor platformelor, tratamentul preferențial acordat unui candidat, promovarea electorală nemarcată și finanțarea campaniei din surse nedeclarate.

În documentul TikTok «Romania Elections Platform Integrity Briefing», datat 28 noiembrie 2024, ziua ședinței Consiliului Suprem de Apărare a Țării, platforma consemna o rețea de 22 de conturi de socializare pe platforma TikTok operată din România, identificată în septembrie 2024, care promova „narațiuni critice față de actualul guvern român”. Separat, platforma prezenta elementele aflate încă în verificare, între care „o potențială rețea de 12 conturi” favorabilă unui candidat al cărui nume nu era precizat, „o potențială rețea de 23 de conturi” apreciată ca afiliată Sputnik și hashtagul #EchilibruSiVerticalitate, cu „activitate suspectă în legătură cu videoclipuri de promovare politică plătită potențial nedeclarată”, după cum poate fi verificat în Exhibitul 259, filele 2227 și 2230. În răspunsul din 7 decembrie 2024, TikTok a precizat că o rețea de 12 conturi operată din România promovase mesaje favorabile candidatului Mircea Geoană, după cum poate fi verificat

în Exhibitul 266, punctul 5 litera c), fila 2281. La 4 decembrie 2024, la șase zile după ședința Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Administrația Prezidențială a publicat nota SRI I, care invoca o rețea de 25.000 de conturi asociate campaniei lui Călin Georgescu.

Aceeași notă arată, citând datele primite de la platforma TikTok la 28 noiembrie 2024, că după crearea canalului Telegram au fost înregistrate 76 de conturi noi cu rolul exclusiv de a-l promova pe candidat, că 1.183 de conturi au folosit hashtagul #CG11 și că dintre acestea 157 erau înregistrate după crearea canalului. Cifra de 25.000 nu are nicio sursă indicată în notă, iar cifrele pe care nota le atribuie platformei sunt 76 și 1.183. Nota consemnează că nu au fost folosite resurse tehnice comune și nu au fost observate adrese IP comune și nu dovedește existența unei rețele coordonate de 25.000 de conturi. În răspunsul transmis Comisiei Europene, TikTok a scris clar că identificase și sancționase 76 de conturi pentru încălcarea regulilor privind uzurparea identității, fără să poată confirma că erau conturile despre care vorbea nota, pentru că nota nu le identifica.

Serviciul Român de Informații, care a redactat nota SRI I, și structurile de securitate cibernetică ale statului cunosc datele tehnice necesare pentru a demonstra că mai multe conturi formează o rețea coordonată. TikTok a precizat că era gata să verifice imediat conturile identificate, dar că nu primise nicio dovadă a existenței rețelei. Serviciul Român de Informații nu a prezentat lista celor 25.000 de conturi și nici datele tehnice care să arate că, la acea vreme, conturile formau o singură rețea și erau folosite pentru promovarea candidatului Călin Georgescu.

La aproape doi ani de la anularea alegerilor prezidențiale, rămâne întrebarea dacă rețeaua a existat vreodată în forma în care cifra a fost prezentată public. Cifra de 25.000 de conturi este impresionantă, dar nu a existat decât scriptic și în afirmațiile celor care au folosit-o, fără să fie prezentată vreo probă verificabilă. Amploarea rețelei de 25.000 de conturi descrise în nota SRI a contribuit însă la justificarea anulării votului și la crearea unei impresii puternice asupra cetățenilor.

Serviciul Român de Informații nu a sesizat Parchetul, deși Legea nr. 51/1991 îl obliga să o facă dacă deținea informații despre infracțiuni în procesul electoral. La 12 noiembrie 2024 a comunicat Parlamentului că nu identificase nicio campanie a unui actor extern. La 28 noiembrie 2024 a prezentat Consiliului Suprem de Apărare a Țării o rețea de 25.000 de conturi, fără să indice sursa cifrei și în contradicție cu cifrele pe care chiar serviciul le atribuia platformei. A susținut că postările celorlalți candidați au fost filtrate masiv, fără să prezinte vreuna. A recunoscut că nu are date certe despre atacator și despre impact, iar nota a fost totuși folosită ca probă a ingerinței. La 7 decembrie 2024, TikTok a declarat în scris că nu a găsit și nu i s-a prezentat nicio dovadă a celor 25.000 de conturi. Serviciul Român de Informații nu a corectat această cifră nici atunci, nici ulterior, și nu a răspuns invitației la audieri. Răspunderea Serviciului Român de Informații privește această cifră fără sursă, devenită temeiul public al anulării.

Comunicatul Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAT) din 28 noiembrie 2024 a prezentat alegerile prezidențiale drept o problemă de securitate națională și a folosit această încadrare pentru a justifica analizarea procesului electoral în ședința Consiliului. Deși CSAT a recunoscut explicit în textul comunicatului că nu are atribuții legate de desfășurarea procesului electoral, instituția a formulat totuși constatări categorice privind încălcarea legislației electorale și impactul asupra rezultatului votului, susținând că platforma TikTok nu a respectat normele legale „în mod cert” și „cu impact asupra rezultatului final”. **În același timp, comunicatul a așezat în aceeași explicație**

publică ameninţarea reprezentată de Federaţia Rusă, atacurile cibernetice asupra infrastructurilor IT&C şi tratamentul preferenţial acordat unui candidat pe TikTok, sugerând o legătură cauzală directă între aceste elemente, fără a prezenta verificările care să demonstreze finanţarea externă a campaniei online sau identitatea atacatorilor.

Potrivit Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, atribuțiile acestui organism privesc exclusiv apărarea țării și securitatea națională. Constatarea încălcării normelor electorale sau a fraudării scrutinului revine, potrivit Legii nr. 370/2004, exclusiv birourilor electorale, autorităților judiciare și Curții Constituționale. Formularea unei certitudini privind impactul electoral de către o autoritate lipsită de competență legală în materie reprezintă o depășire a cadrului constituțional și legal. În temeiul articolelor 5, 6 și 12 din Legea nr. 415/2002, Președintele României, domnul Klaus-Werner Iohannis, a convocat și condus ședința CSAT din 28 noiembrie 2024 și a semnat actele adoptate, hotărârile Consiliului fiind luate prin consens, iar conținutul comunicatului de presă fiind aprobat de Consiliu.

Printre membrii de drept ai CSAT se afla prim-ministrul în funcție, domnul Ion-Marcel Ciolacu, care avusese calitatea de candidat în același scrutin prezidențial, clasându-se pe locul al treilea la o diferență de 2.740 de voturi față de turul al doilea. Participarea unui competitor electoral direct la adoptarea prin consens a unui comunicat oficial care punea sub semnul întrebării corectitudinea scrutinului în care tocmai fusese eliminat afectează standardele de neutralitate instituțională și ridică o problemă gravă de imparțialitate și de aparență de conflict de interese. Răspunderea politică și instituțională pentru o constatare formulată de o autoritate fără atribuții electorale aparține Președintelui României, în calitate de președinte al Consiliului, și membrilor Consiliului care au aprobat-o.

Confruntarea comunicatului CSAT din 28 noiembrie 2024 cu documentele tehnice și juridice demonstrează că ceea ce a fost prezentat opiniei publice drept o încălcare certă a legii de către platforma TikTok era, în realitate, un diferend juridic nerezolvat privind limitele aplicării Regulamentului (UE) 2022/2065 privind serviciile digitale (DSA). Din corespondența internă a companiei TikTok cuprinsă în exhibitele publicate de Comisia judiciară a Camerei Reprezentanților a Statelor Unite ale Americii (Exhibitul 264, fila 2257, și Exhibitul 265, filele 2267 și 2268) rezultă că platforma blocase în România 14 videoclipuri până la data de 22 noiembrie 2024, ora 11:51, în urma notificării Autorității Electorale Permanente (AEP), în timp ce AEP susținea contrariul. Mai mult, la 28 noiembrie 2024, ora 12:16, AEP solicitase eliminarea tuturor materialelor care conțineau imagini cu candidatul Călin Georgescu, extinzând astfel obiectul Deciziei Biroului Electoral Central nr. 175D din 20 noiembrie 2024, care viza strict materialele de propagandă electorală lipsite de codul unic de identificare al mandatarului financiar. În apărarea sa, TikTok a invocat expres articolele 8 și 9 din Regulamentul (UE) 2022/2065, explicând că articolul 8 interzice impunerea unei obligații generale de monitorizare activă a conținutului, iar articolul 9 impune identificarea precisă a conținutului ilegal prin adrese exacte (URL) și limitarea teritorială strict necesară a ordinelor de eliminare.

La 29 noiembrie 2024, platforma a precizat că autoritățile române nu furnizaseră adresele postărilor pretins accesibile în România după blocare, iar la 7 decembrie 2024 (Exhibitul 266, fila 2285) a contestat existența oricăror dovezi privind filtrarea masivă a celorlalți candidați.

Discrepanța dintre comunicarea publică a CSAT și datele reale din documentele instituțiilor statului este confirmată și de conținutul înscrisurilor declasificate la 4 decembrie 2024. Nota Direcției Generale de Protecție Internă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, declasificată cu nr. 2081968, consemnează explicit că nu a fost identificată o amplificare artificială la nivelul platformei TikTok până la data de 24 noiembrie 2024, ziua desfășurării primului tur de scrutin, creșterea abruptă a vizualizărilor fiind înregistrată abia după 25 noiembrie 2024, ulterior închiderii urnelor. Totodată, nota Serviciului Român de Informații, întocmită ca anexă la adresa nr. 00784853 din 2 decembrie 2024, mențiune tăiată și înlocuită de mână cu „Anexă la nr. 781184 din 04.12.2024", precizează că instituția nu deține date certe cu privire la identitatea atacatorului cibernetic ori cu privire la afectarea procesului electoral. Raportul Serviciului de Telecomunicații Speciale nr. 611 din 29 noiembrie 2024 consemnează că nu au fost identificate disfuncționalități în funcționarea sistemelor informatice electorale și că „nu există niciun fel de indiciu la nivelul instituției privind accesul neautorizat în SIMPV/SICPV/prezenta.roaep.ro, precum și nici cu privire la alterarea integrității datelor". Ulterior anulării alegerilor, potrivit informațiilor publicate de Snoop despre verificările Agenției Naționale de Administrare Fiscală, una dintre campaniile online prezentate public în documentele declasificate drept identică unei operațiuni a Federației Ruse, campania desfășurată sub eticheta #EchilibruSiVerticalitate, fusese finanțată, în realitate, de Partidul Național Liberal, prin intermediul agenției românești Kensington Communication SRL și al platformei FameUp, identitatea societăților prestatoare fiind acoperită cu benzi negre în versiunea documentului pusă la dispoziția cetățenilor.

Nota Serviciului de Informații Externe a fost prezentată public drept probă a unei ingerințe ruse în alegerile prezidențiale din România. În realitate, documentul descrie „amenințarea rusă" în termeni generali. Nota menționează platforma TikTok numai în legătură cu alegerile din Republica Moldova, nu menționează cifra de 25.000 de conturi sau vreun candidat la alegerile prezidențiale din România și nu identifică nicio rețea, nicio acțiune concretă de influențare a scrutinului și nicio operațiune a Federației Ruse îndreptată împotriva campaniei prezidențiale din România din 2024.

O descriere generală a amenințării a fost astfel folosită public ca și cum ar fi dovedit o ingerință rusă în acel scrutin.

Serviciile au descris un risc general, iar o informare a unui serviciu de informații nu dovedește, prin simpla existență, frauda electorală cerută de lege. Referirile la o influență rusă generală nu sunt automat informații despre aceeași operațiune electorală. Niciuna dintre cele cinci note nu dovedea frauda cerută de articolul 52 din Legea nr. 370/2004. Curtea a preluat din note doar afirmațiile despre posibile fraude și posibile ingerințe. A lăsat deoparte limitele informațiilor, îndoielile și constatările care contraziceau acuzațiile.

În Hotărârea nr. 32/2024, Curtea Constituțională a selectat și a pus laolaltă afirmații din cele cinci note informative privind promovarea pe TikTok, finanțarea campaniei și atacurile cibernetice semnalate în legătură cu infrastructura informatică electorală, atacuri de tipul celor întâlnite frecvent în perioadele electorale. În timpul scurt care a urmat aflării rezultatului primului tur și în contextul presiunilor politice de atunci, Curtea Constituțională a folosit aceste afirmații pentru a crea și a justifica „necesitatea" anulării alegerilor. Analizând împreună cele cinci documente ale structurilor de informații și securitate ale statului român, pe care Curtea Constituțională le-a invocat în

Hotărârea nr. 32/2024, rezultă că niciuna dintre „faptele” reținute nu dovedea că votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc printr-o fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau ordinea candidaților care puteau participa la al doilea tur de scrutin, așa cum prevede articolul 52 alineatul (1) din Legea nr. 370/2004. Curtea Constituțională a României a anulat întregul proces electoral prezidențial fără ca documentele pe care și-a întemeiat hotărârea să dovedească frauda cerută de lege.

Oricâte cercetări s-ar face după anularea alegerilor pentru a dovedi frauda, rezultatele cercetărilor nu pot justifica retroactiv hotărârea prin care Curtea Constituțională a anulat întregul proces electoral prezidențial. Dovada fraudei trebuia să existe la data pronunțării hotărârii. La 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională nu avea dovada fraudei și a denaturat imaginea faptelor consemnate în documentele pe care și-a întemeiat hotărârea.

Acest ansamblu probator arată că narațiunea privind ingerința externă și vicierea certă a scrutinului a fost construită și legitimată instituțional prin comunicatul CSAT din 28 noiembrie 2024, înainte ca autoritățile competente să fi finalizat verificările tehnice și judiciare. Deși poziția oficială a instituțiilor de securitate și a Curții Constituționale din decembrie 2024 a invocat apărarea ordinii constituționale și a egalității de șanse în fața unor operațiuni hibride, atât analiza juridică a competențelor prevăzute de Constituție și de Legea nr. 370/2004, cât și standardele stabilite ulterior de Comisia de la Veneția în raportul urgent din 27 ianuarie 2025 confirmă că anularea unui proces electoral nu poate fi întemeiată pe evaluări informative netransparente, nesupuse controlului contradictoriu al unei instanțe de judecată și lipsite de probe concrete privind fraudarea votului. La opt zile după comunicatul CSAT, prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea Constituțională a anulat votul a peste nouă milioane de cetățeni fără o sesizare legală, fără dovada fraudei cerute de lege și pe baza unor documente ale căror contradicții fundamentale nu au fost lămurite înaintea desființării scrutinului.

Invocarea ingerinței ruse în sprijinul candidatului Călin Georgescu a oferit puterii politice din România o justificare pentru anularea alegerilor. Cetățenii ar fi putut accepta anularea propriului vot numai dacă le era prezentată drept o măsură de apărare a României, în contextul războiului din Ucraina.

Teama cetățenilor și convergența intereselor politice și instituționale în jurul explicației „operațiunilor ruse” au creat un climat favorabil acceptării anulării întregului proces electoral prezidențial. Sub aceste presiuni, Curtea Constituțională a desființat, prin Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024, rezultatul primului tur pe care chiar Curtea îl confirmase și îl validase prin propria Hotărâre nr. 31 din 2 decembrie 2024, definitivă și general obligatorie. În motivarea Hotărârii nr. 32, Curtea Constituțională a prezentat drept fapte dovedite acele acuzații din notele de informare, între care manipularea algoritmilor și tratamentul preferențial de care ar fi beneficiat un candidat pe platformele de socializare. Hotărârea de anulare a alegerilor a permis puterii politice din România să susțină în continuare teza unei operațiuni ruse coordonate, deși, la 6 decembrie 2024, nicio instituție a statului român și nicio instituție europeană nu administrase vreo probă care să justifice anularea întregului proces electoral prezidențial.

Puterea publică are nevoie de limite tocmai pentru că este putere, iar când autoritatea care o exercită ajunge să stabilească singură până unde se întinde, limita nu mai este pusă de lege, ci de

voința celui care decide, iar Constituția a fost scrisă tocmai pentru ca această limită să nu depindă niciodată de voința celui care deține puterea, așa cum s-a întâmplat aici, unde Curtea Constituțională și-a extins treptat propria competență până la punctul în care, la 6 decembrie 2024, a anulat întregul proces electoral prezidențial și a lipsit de efect votul a peste nouă milioane de cetățeni.

La 6 decembrie 2024, nicio autoritate din România și nicio instituție europeană nu avea competența de a anula întregul proces electoral prezidențial, în condițiile în care votul exprimat la 24 noiembrie 2024 fusese validat prin Hotărârea nr. 31 din 2 decembrie 2024, definitivă și general obligatorie.

Anularea alegerilor prezidențiale din 2024 nu a fost o greșeală a Curții Constituționale. A fost rezultatul unui mecanism integrat de eludare a ordinii constituționale, în care acțiuni distincte s-au alimentat reciproc și au produs același rezultat. Existența unui ordin comun sau a unei coordonări între persoanele și instituțiile implicate nu a fost dovedită.

Organizațiile neguvernamentale au formulat acuzațiile, Comisia Europeană a exercitat presiune asupra platformelor, serviciile de informații au furnizat notele, iar Curtea Constituțională a pronunțat hotărârea prin care a anulat întregul proces electoral prezidențial. Convergența acestor acțiuni a permis păstrarea puterii politice prin înlăturarea voinței exprimate de cetățeni prin vot.

I. Curtea Constituțională a anulat votul românilor exercitând o putere pe care și-a atribuit-o prin interpretare, chiar în hotărârea prin care a exercitat-o, în afara competențelor conferite, a condițiilor și a remediului prevăzute de lege.

II. Articolul 52 din Legea nr. 370/2004 cere o fraudă dovedită. Curtea a avut doar note de informare cu o cifră fără sursă, 25.000 de conturi, declarată nedovedită în scris de TikTok. Niciunul dintre documente nu identifică autorul vreunei operațiuni, nu cuantifică vreun efect asupra vreunui vot și nu dovedește o fraudă în desfășurarea votării sau în stabilirea rezultatelor. Nicio anchetă penală ulterioară nu poate aduce retroactiv probele care lipseau la 6 decembrie 2024.

III. Statul a lipsit de efecte voturile legal exprimate de 9.242.186 de cetățeni și a lăsat nenumărate voturile a peste 53.000 de români din turul al doilea. Niciunul dintre acești alegători nu încălcase legea. Hotărârea s-a dat fără apărare, fără ca participarea procurorului să figureze în act și fără cale de atac. Instanțele au refuzat asigurarea dovezilor și au exclus din judecată temeinicia hotărârii executate.

În România, o amendă contravențională are mai multe garanții decât votul pentru alegerea Președintelui.

IV. Anularea alegerilor prezidențiale din 2024 a fost rezultatul unei practici prin care Curtea Constituțională a impus, prin propriile hotărâri, reguli pe care legea nu le prevedea. La 5 octombrie 2024, prin Hotărârea nr. 2/2024, Curtea a exclus din competiția electorală candidatura doamnei Diana Iovanovici-Șoșoacă, înregistrată legal de Biroul Electoral Central, aplicând criterii pe care Parlamentul nu le-a votat niciodată. După anularea alegerilor, Președintele în funcție, domnul Klaus-Werner Iohannis, a continuat să exercite funcția încă 53 de zile după împlinirea duratei de cinci ani a mandatului, pe temeiul unei interpretări a aceleiași Curți. În toate aceste situații, Curtea

Constituțională a stabilit singură regulile în baza cărora și-a exercitat puterea, dincolo de condițiile prevăzute de lege.

V. Acuzația care a stat la originea anulării a fost formulată de organizații private, în primele trei zile după vot, preluată de Comisia Europeană fără nicio constatare proprie și pusă în mișcare printr-un mecanism de semnalare al aceloraşi organizații, cerut platformelor de Comisia Europeană la 28 noiembrie 2024, necunoscut Biroului Electoral Central, necunoscut competitorilor electorali și nemenționat în hotărârea de anulare. Un organism fără competență electorală, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, a dat acestei acuzații autoritatea statului, iar Curtea Constituțională i-a dat forța unei hotărâri definitive.

Relatările din presa națională, demersurile organizațiilor neguvernamentale, presiunile exercitate de Comisia Europeană asupra platformelor online, analiza informărilor în Consiliul Suprem de Apărare a Țării, solicitarea procurorului general către DIICOT de a analiza notele serviciilor secrete și sesizarea din oficiu a Parchetului General au creat, împreună, contextul în care anularea alegerilor a fost prezentată public ca o măsură de apărare a democrației. Aceste demersuri au conferit acuzațiilor greutate publică și instituțională, fără să stabilească frauda cerută de lege pentru anularea votului.

VI. Curtea Constituțională s-a sesizat din oficiu și a anulat întregul proces electoral prezidențial pe baza notelor publicate pe site-ul Administrației Prezidențiale. La punctul 5 al Hotărârii nr. 32 din 6 decembrie 2024, Curtea precizează că a luat act de conținutul documentelor după aducerea acestora la cunoștința publică. Administrația Prezidențială a confirmat, prin adresa nr. DRA1/P/336 din 22 ianuarie 2026, că CSAT nu a transmis Curții Constituționale niciun înscris.

Pentru a verifica împrejurările în care aceste note au devenit fundamentul anulării alegerilor și modul în care fiecare instituție și-a exercitat atribuțiile, am solicitat clarificări și documente. Demersurile parlamentare pentru clarificarea împrejurărilor anulării au fost împiedicate de refuzul autorităților de a oferi explicațiile și documentele solicitate, iar încălcarea obligației constituționale de a răspunde comisiilor parlamentare nu este sancționată. Constituirea unei anchete parlamentare, prin care aceste împrejurări puteau fi cercetate, a fost respinsă la vot, autoritățile invitate nu s-au prezentat la audieri, iar Consiliul Național al Audiovizualului a refuzat să răspundă întrebărilor adresate.

Acestor obstacole în verificarea acțiunilor instituțiilor li se adaugă protecția legală a judecătorilor Curții Constituționale pentru voturile exprimate în exercitarea mandatului și condiționarea trimiterii în judecată de acordul colegilor din Curte.

Hotărârea de anulare a alegerilor a produs efecte asupra voturilor cetățenilor, însă legea nu prevede o cale de atac prin care legalitatea acestei hotărâri să poată fi verificată.

VII. Fără revizuirea articolului 146 litera f) din Constituție, fără o cale independentă de control asupra hotărârii de anulare și fără interdicția distrugerii materialelor electorale cât timp scrutinul este cercetat, ce s-a întâmplat la 6 decembrie 2024 se poate repeta la orice alegeri. Responsabilitatea de a corecta și a clarifica prin lege aparține Parlamentului. **Atunci când legea lasă loc de interpretări, iar instituțiile nu răspund în niciun fel pentru deciziile arbitrare, alegerile devin**

un simplu decor: oamenii sunt lăsaţi să voteze doar pentru că puterea tolerează acest exerciţiu atâta timp cât îi convine, nu pentru că este obligată de lege să le respecte voinţa.

Prin anularea întregului proces electoral prezidențial din 2024, Curtea Constituțională a uzurpat o putere pe care Constituția și legea nu i-o conferă, atribuindu-și singură, prin propria interpretare, competența de a desființa întregul proces electoral, chiar în hotărârea prin care a exercitat această putere și în afara condițiilor stabilite de lege. La 6 decembrie 2024 a desființat un rezultat pe care îl confirmase definitiv cu patru zile înainte. O autoritate care nu respectă propria hotărâre definitivă încalcă tocmai principiul securității juridice pe care este chemată să îl apere.

Constituția României consacră exercitarea suveranității poporului român prin alegeri libere. Prin Hotărârea nr. 32/2024, Curtea Constituțională a lipsit de efect votul deja exprimat de peste nouă milioane de români. Prin anularea votului deja exprimat, statul român a trădat încrederea cetățenilor că votul exercitat în temeiul unui drept garantat de Constituție va fi respectat. De aceea, am calificat anularea votului drept o lovitură de stat judiciară și o crimă împotriva democrației.

Gravitatea acestei concluzii rezultă din faptul că depășirea competenței constituționale a avut drept consecință înlăturarea voinței exprimate de cetățeni prin vot. Îmi asum această concluzie în calitate de deputat în Parlamentul României și de președinte al Comisiei pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din Camera Deputaților, pe baza cercetării actelor și a conduitei instituțiilor implicate. Cercetarea abuzurilor semnalate de cetățeni și prezentarea concluziilor rezultate din verificări fac parte din responsabilitatea mandatului pe care îl exercit.

O asemenea practică nu îi afectează numai pe alegătorii unui candidat, ci pe toți românii, indiferent de opțiunile politice, pentru că nimeni nu poate ști dinainte împotriva cui va fi folosită, într-o zi, puterea pe care o instituție și-a atribuit-o singură. Cei care astăzi acceptă înlăturarea votului în afara Constituției și a legilor ar putea descoperi, la un scrutin viitor, că propriul lor vot poate avea aceeași soartă.

Respectarea Constituției nu poate depinde de împrejurările politice ale unui moment. Legea trebuie să fie aceeaşi pentru cei care deţin puterea şi pentru cei care o contestă, pentru candidații agreați de majoritate și pentru cei pe care majoritatea îi respinge, pentru cetățenii ale căror opinii sunt populare și pentru cei care gândesc diferit. Dacă aceste garanții nu funcționează atunci când rezultatul alegerilor este incomod, ele nu mai oferă siguranță nimănui.

Instituțiile implicate în anularea alegerilor prezidențiale din 2024 au transmis Parlamentului României răspunsuri incomplete sau evazive, au invocat hotărârile și comunicatele de presă în locul explicațiilor cerute ori au refuzat comunicarea documentelor și a dovezilor solicitate. Cercetarea parlamentară a urmărit să stabilească ce a făcut fiecare instituție, ce informații a transmis înaintea alegerilor, dacă afirmațiile prin care autoritățile au justificat anularea alegerilor erau susținute de dovezi și dacă măsurile luate aveau temei juridic și se încadrau în competențele conferite fiecărei instituții de Constituție și de lege. Lipsa unor răspunsuri clare și refuzul comunicării documentelor au îngreunat verificarea acestor împrejurări, care au trebuit reconstituite din actele publice și din documentele obținute în cursul cercetării parlamentare.

Raportul va fi depus spre dezbatere și vot în Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții, cu propunerea de a fi înaintat Biroului permanent al Camerei Deputaților, în vederea

demersurilor parlamentare necesare constituirii unei comisii speciale, cu o componență multidisciplinară, care să elaboreze, în regim de urgență, un pachet legislativ privind alegerea Președintelui României, precum și celelalte domenii în care cercetarea a identificat lipsuri legislative, depășiri ale competențelor instituționale și absența unor mecanisme eficiente de control și răspundere.

Indiferent de rezultatul votului în Comisie sau de eventuala adoptare a raportului în plenul Camerei Deputaților, raportul, împreună cu documentele și anexele sale, va fi transmis Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ca sesizare formulată de autorul raportului, în calitate de deputat, în vederea verificării faptelor prezentate și a stabilirii eventualelor răspunderi penale, potrivit legii.

Prin prezentul raport, în calitate de deputat și de Președinte al Comisiei pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții din Camera Deputaților, îmi îndeplinesc mandatul încredințat de cetățeni, acela de a veghea la respectarea ordinii de drept, de a apăra dreptul poporului român de a hotărî prin vot și de a cere ca principiul „nimeni nu este mai presus de lege” să fie respectat inclusiv de autoritățile chemate să garanteze aplicarea legii.

Deputat Laura GHERASIM

Președintele Comisiei pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții din Camera Deputaților